

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir

Heydar

SƏS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

Nº 084 (5804) 9 may 2019-cu il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

Müasir Azərbaycanın memarı və qurucusu!

Sabah xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin anadan olmasının 96-ci ildönümüdür

3

Alman faşizmi
üzərində qələbədən
74 il ötür

4

Nazirlər Kabinetinin
növbəti iclası keçirilib

4

DSX rəisi Ağstafa
rayonu ərazisindəki
sərhəd döyüş
məntəqələrində xidmətin
səviyyəsini yoxlayıb

9 may 2019-cu il

Ulu Öndər Heydər Əliyev dünya azərbaycanlılarını bir məfkurə ətrafında birləşdirdi

Bu gün Azərbaycan dün-yada ən inkişaf etmiş dövlətlərdəndir. Onun xarici görkəmini dəyişən tikintilər, günü-gündən güclənən milli ordu, möhkəm və etibarlı siyaseti dövlətin gələcəyinə uğurla və inamlı möhkəmlənməsinə şərait yaradır. Qloballaşmanın vüset aldığı və informasiya cəmiyyətinin sürətle formalasdığı zamanda dünya azərbaycanlıları arasında birlik və həmrəyliyin daha da möhkəmlənməsinə, diaspor hərəkatının güclənməsinə əlverişli şərait yaradıb. Bu inkişaf və uğurlar Ulu Öndər Heydər Əliyevin heyata keçirdiyi siyasetin məntiqi nəticəsidir. Bu gün azərbaycanlılıq hem Azərbaycanda, hem də bütün dünyada yaşayan azərbaycanlılar üçün əsas ideyaya çevrilmişdir. Ümummilli Lider Heydər Əliyev bütün dünyada yaşayan soydaşlarımıza bu ideya ətrafında birləşməyi təlqin edir və bildirirdi ki, azərbaycanlılıq öz milli mənsubiyətini, milli-mənvi dəyərlərini qorub-saxlamaq, eyni zamanda, onların ümum possibilità dəyərlərle sintezindən, integrasiyasından bəhrələnmek və hər bir insanın inkişafını təmin etməkdən ibarətdir.

1993-cü ildə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışı, bütün sahələrdə olduğu kimi, diaspor quruculuğu içinde de əsaslı dönüş yaratdı. Zaman keçidkə, diaspor quruculuğu Azərbaycan Respublikasının dövlət siyasetinin prioritet istiqamətlərinə birinə çevrildi.

Hələ XX əsrin 70-ci illərinin əvvəllərindən başlayan milli dirçəliş, iqtisadiyyat, mədəniyyət, elm

və təhsilin inkişafı, mənvi mühi-tin sağlamlaşdırılması, bütövlükde, milli özünüdürkə təkan verdi. Ətən əsrin 70-80-ci illərində Ulu Öndər Heydər Əliyev böyük qətiyyət, əzm və cəsarətə xalqın tarixi yaddaşının qorunmasına, mədə-niyyətimizin tərəqqisine və Azərbaycanın bütün dünyada tanınmasına çalışırdı. Həmin dövrün mövcud siyasi reallıqları diaspor problemi ilə milli-ideoloji zəminda açıq və sistemli şəkildə məşğul olmağa imkan vermesə də, mədə-niyyət, incəsənət, elm sahəsində ciddi iş aparılır, respublikamızın nailiyyətləri təbliğ edilir və dünya azərbaycanlılarının Vətənə əlaqəsinə xidmət edəcək hər bir imkandan istifadə edilirdi. Xarici ölkələr-lə mədəni əlaqələrin güclənməsi, tərcümə işinin geniş vüset alması, xaricdə yaşayan həmvətənlərlə Azərbaycan Mədəni Əlaqələr Cəmiyyətinin - "Vətən" Cəmiyyətinin yaradılması həmvətənlərimizin birliliyinə və Vətənə əlaqəsinə xidmət edən mühüm addımlardan idi. İlk növbədə isə, respublikamızın hərtərəflı inkişafı həmvətənlərimizdə milli qürur hissi oyadaraq, onlarda ana yurda maraq və bağlılığı artırırdı.

Müstəqillik qazanmış dövlətdə dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan soydaşlarımızın və həmvətənlərimizin müstəqil Azərbaycan Respublikası ilə əlaqələrinin daha da möhkəmləndirilməsi, onlar arasında birliliyin və həmrəyliyin təmin olunması, habelə, Azərbaycan icmaları, cəmiyyət və birləklərin fealiyyətinin gücləndirilməsi və əlaqələndirilməsi ilə bağlı məsələlərin birgə müzakirəsi zəruretinə nə-

zərə alaraq, Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayının keçirilməsi haqqında Ümummilli Lider Heydər Əliyevin məlum Sərəncamı bu möhtəşəm ideologianın gerçəkləşməsinə istiqamətləndi. Həmin ilin noyabr ayının 9-u və 10-da Bakıda keçirilən Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayı Azərbaycan tərəfindən böyük bir prosesin başlanğıçı kimi daxil oldu. Dünya azərbaycanlılarının I Qurultayı xaricdəki soydaşlarımızın ümumi məqsəd və vahid ideya ətrafında birləşməsi yolunda böyük addım, gələcəye istiqamətlənmiş önemli tədbirlər-dən biri kimi milli ideologiyamız olan azərbaycanlılıq ideyası ətrafında birlilik və həmrəyliyin nümayişi etdi. Qurultayda xaricdəki həmvətənlərimizlə sistemli iş aparılmasının təşkil etmək, soydaşlarımız arasında milli birliliyin möhkəmləndirilməsini təmin etmək məqsədile xüsusi dövlət qurumunun yaradılması ideyası irəli sürüldü. Ümummilli Lider Heydər Əliyevə məxsus olan bu ideya Azərbaycan diasporunun formalasdırılması prosesini sürətləndirməyə xidmət edirdi.

Bu illər ərzində Azərbaycan diaspor təşkilatları daha da formalasılıb, coğrafi məkanı genişləndirdi. Bu gün 450-dən çox diaspora təşkilatı dünya ölkələrində Azərbaycanın maraqlarına xidmət edir. Xarici ölkələrdə diplomatik nümayəndəliklərin və səfirliliklərin olması Azərbaycan həqiqətləri ilə bağlı dünya ictimaiyyətini məlumatlaşdırmasında, Vətənin səsi-nin dünyadan istenilen qitəsindən eşidilməsində rolü danılmazdır. Müasir dövrümüzə dəninanın bir

çox ölkələrində - Avropada və Şimali Amerikada artıq böyük Azərbaycan icmaları yaranıb. Ulu Öndər Heydər Əliyevin diaspor quruculuğunda qoyduğu ənənə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir. Ulu Öndər Heydər Əliyevin dünya azərbaycanlılarını vahid məqsəd ətrafında birləşdirmək siyaseti bugün Prezident İlham Əliyev fealiyyətində davam etdirilir. Bu isə, həmvətənlərimizin təşkilatlanması, onlar arasında ideya-mənvi birliliyin daha da möhkəmləndirilməsi və diaspor quruculuğunu işinin müvəffəqiyətlə həyata keçirilməsi baxımından çox böyük əhəmiyyətə malikdir. Xarici ölkələrde yaşayan azərbaycanlıların təşkilatlanması, cəmiyyətə integrasiyası, soydaşlarımızın ictimai-siyasi həyatda iştirak səviyyəsinin artırılması, habelə, diaspor təşkilatları arasında səmimi əməkdaşlıq münasibətlərinin yaradılması istiqamətində bir sıra tədbirlər həyata keçirilib.

Bu gün azərbaycanlı icmaları yaşadıqları ölkələrdə baş verən mühüm hadisələrə dair öz mövqeyini bildirir, seçkilərdə feal iştirak edir, siyasi partiyalarda və qeyri-hökumət təşkilatlarında təmsil olunur, bir sıra ölkələrdə isə parlament üzvlüyünə seçilirlər. Bütün bu uğurların əsasında doğma Vətənə sevgi və Azərbaycana layiqincə xidmət arzusu da yanır.

Dünya Azərbaycanlılarının IV Qurultayında irəli sürülən ideya və təkliflər gələcəkdə dünya azərbaycanlılarının fealiyyətinə, vətən naminə daha feal iş görmək, bu

istiqamətdə səyləri birləşdirmək baxımından, stimul oldu. Qarşıya qoyulan məsələlər onların gələcək fealiyyət yollarını müyyən-leşdirdi. Belə ki, qurultayın açılışında nitq söyləyən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev dünyaya səpələnmiş soydaşlarımızın azərbaycanlılıq ideyası namine birləşmək baxımından diaspor üzvlərinin qarşısına yeni vəzifələr qoydu. Dünya azərbaycanlılarının Vətənə əlaqəsinin daha da güclənməsi, Vətənə əlaqələrin six olmasının tövsiyə etdi. XX yüzillik informasiya əsri olduğu zamanda informasiya mühərabəsinin, bu sahədə yeni fealiyyət mexanizmlərinin tətbiqi de əsas mövzu olaraq diqqətdə saxlanıldı və yeni təkliflər irəli sürüldü. Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətine çatdırılması sahəsində təhlükət mexanizminin gücləndirilməsi üçün lazımlı müasir metodların və informasiya texnologiyalarının tətbiqinin zəruriliyi qeyd olundu. Bu gün artıq qarşıya qoyulan məqsədlərə kifayət qədər əməl olunub. Xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlıların təşkilatlanması istiqamətində bir sıra mühüm tədbirlər həyata keçirilməkdədir. İndiyədək əldə olunan təcrübə diaspor təşkilatlarının daha yetkin və nəzərəcərpacəq fealiyyət göstərmələrinə imkan verir. Diasporumuzun gördüyü işlər yaşadıqları ölkələrin siyasi həyatına təsir edəcək səviyyəyə yüksəlir. Bu da, öz növbəsində, Ulu Öndər Heydər Əliyevin azərbaycanlılıq ideologiasının məntiqi nəticəsidir.

"Səs" Analitik Qrupu

Alman faşizmi üzərində qələbədən 74 il ötür

9 may - alman faşizmi üzərində qələbədən 74 il ötür. İkinci Dünya müharibəsi illəri bəşəriyyətin XX əsrda üzərindən ən ağır və dəhşətli dövr olub. Bu tarixi qələbədə Azərbaycanın, onun övladlarının və neftinin əhəmiyyəti böyükdür. Müharibə başlanğıcından keçən qısa müddət ərzində, Azərbaycan ərazisində 87 qırıcı batalyon, 1124 özünü müdafiə dəstəsi təşkil edilib, 1941-1945-ci illərdə respublikanın 700 mindən çox oğlan və qızları cəbhəyə getmişdir. Onların təxminən yarısı döyüş meydanlarında həyatlarını itirmişdir. Müharibə zamanı göstərdikləri igitliyə görə 124 nəfər azərbaycanlı Sovet İttifaqı Qəhrəmanı adına layiq görürlüb, 170 mindən çox əsgər və zabitimiz isə müxtəlif orden və medallarla təltif edilib.

Azərbaycanlı çağrıçı və könüllülərdən formalaşdırılan 77-ci, 223-cü, 336-ci, 402-ci və 416-ci milli atıcı diviziyaları Qafqazdan Berline-dək şanlı döyüş yolu keçmişdir. Xalqımızın qəhrəman övladları Moskva, Leningrad, Kiyev, Stalinqrad, Simferopol, Odessa və irili-xirdali digər yüzlərlə yaşayış məntəqəsinin düşməndən azad edilmesi uğrunda rəşadətlə döyüşmüşlər. Həmyerilə-

şən ordunun ərzaq və isti geyimlə təchizatında feal mövqeyi ilə seçilmiştir. Azərbaycan faşizm üzərində qələbə naminə bütün imkanlarını maksimum səfərbər etmişdir.

1941-1945-ci illərin alovunu Azərbaycanın hər bir vətəndaşı yaşıyib. Aclıq və səfalet hər bir qapını döyüb. Müharibə illərində Azərbaycanın bütün iqtisadiyyatı da müharibə tələblərinə uyğun qurul-

İkinci Cahan savaşının od-alov püşkürən cəbhələrində ölümle üzüze dayanan, qəhrəmanlıq göstərən insanlara və müharibə veteranlarına Azərbaycanda böyük saygı var. Veteranlara ikinci həyati isə öz diqqət və qayğısı ilə Ulu Önder Heydər Əliyev baxış etmişdir. Ümummilli Lider Heydər Əliyev hakimiyyətdə olduğu bütün dövrlərdə müharibə veteranlarının problemlərinə xüsusi diqqət yetirmiş və onlara hərterəfli qayğı ilə yanaşmışdır. Müstəqilliyin ilk illərində veteranlara edaletsiz münasibət heç kimin yadından çıxmayıb, AXC-Müsavat iqtidarı dövründə, hətta 9 May Qələba Günündə ləğv etmək fikrində idilər. Ulu Önder Heydər Əliyev 1993-cü ildə Azərbaycanda hakimiyyətə qayıdışından sonra bu edaletsiz münasibət aradan götürdü, ədalət bərpa olundu və veteranlara layiq olduq-

deyən Dahi Önder Heydər Əliyev müharibə veteranlarını "Xalqımızın Qızıl Fondu" adlandırdı.

Ölkəmizdə müharibə veteranlarına qayğıının və onların sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi dövlət siyasetinin əsas istiqamətlərindən biridir. Ulu Önder Heydər Əliyevin bu sahədəki siyasetini uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyev İkinci Dünya müharibəsinin ağır və çətin sınaqlarından keçmiş veteranların qayğılarına həssaslıqla yanaşır. Qələbə bayramı ərəfəsində 1941-1945-ci illərdə İkinci Dünya müharibəsində iştirak etmiş, həlak olmuş və ya sonralar vəfat etmiş döyüşçülərin dül arvadlarına, arxa cəbhədə fədakar əməyinə görə orden və medallarla təltif edilmiş şəxslərə birdəfəlik maddi yardım verilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidenti Sərencam imzalayıb. Görülən işlər Azərbaycanın dövlət

rimiz Polşa, Çexoslovakiya, Yuqoslaviya və digər ölkələrin azad olunmasında da yaxından iştirak etmişlər. Partizan hərəkatında iştirak edən soydaşlarımız da saysız-həsabsız qəhrəmanlıq nümunələri göstərmişlər. İkinci Dünya müharibəsində şərəflə döyüş yolu keçən Azərbaycan övladlarının qəhrəmanlığı və şücaəti heç vaxt yaddaşlarından silinmir və gənc nəsil üçün əsl vətənpərvərlik nümunəsidir.

Xalqımız faşizmə qarşı müharibədə döyüş meydanları ilə yanaşı, arxa cəbhədə də əsl şücaət və əzmkarlıq göstərmişdir. İkinci Dünya müharibəsində qələbənin qazanılmasında Bakı nefti əvəzsiz rol oynamışdır. 1941-1945-ci illər müharibə zamanı Sovet İttifaqının istifade etdiyi neftin 70 faizindən çoxu, benzinin 80 faizi, motor yağılarının isə 90 faizi Azərbaycanın payına düşmüştür. Azərbaycan Berlinin alınması zamanı Almaniya səmasında ucuşlar həyata keçirən 7 min hərbi təyyarənin yanacaq təchizatında da mühüm rol oynamışdır. Xalqımız cəbhəyə 7 tondan çox donor qanı göndermiş, döyü-

muşdu. Fəhlə və qulluqçular üçün iş günü 11-12 saatə qaldırılmışdı. Məzuniyyətlər ləğv olunmuşdu. Ərzaq, gündəlik tələbat və çox işlənən sənaye məhsullarının satışı üzrə kartočka sistemi tətbiq edilmişdi. Orduya səfərbər edilmiş işçilərin yerine qadınlar və yeniyetmələr cəlb olunmuşdu. Bütün sənaye sahələri cəbhə üçün məhsul istehsal etməyə başlamışdır. Azərbaycan hərbi əməliyyat meydənina əvvəlindən axırınadək, bu meydanda fəal iştirak etdi. Bakıda - indiki Sətərəxan adına zavodda müharibə üçün silah-susat istehsal olunurdu. "Katyuşa" raketi, "Şpakin pulemyotu", "YAK-3" qırıcı təyyarəsi yüksəldirdi. Bütün qüvvələr faşizm üzərində qələbəyə yönəldilmişdi.

Azərbaycanda hazırda 1000 nəfərdən artıq Böyük Vətən müharibəsi veterani yaşayır. 9 may - faşizm üzərində qələbədən 74 il ötsə də, həmin illərin ağırsını-acısını yaşıyan insanlar hələ də var. Həmin illərdə baş verən hadisələrin, müharibənin şahidi və iştirak-

çisi olan insanların qələbə istəyi ilə Berlinə qədər getmələri, fədakarlıqları və ərenlikləri torpaqlarımızın 20 faizinin işğal altında olduğunu bir zamanda bugünkü gencələre örnəkdir.

ları hörmət göstərilməyə başlandı. "Tarix bu gün de bilməlidir ki, İkinci Dünya müharibəsində Azərbaycan Respublikasının xidmeti, fəaliyyəti, rolu çox böyük olmuşdur",

siyasetinin insan amilinə söykənməsi və humanist mahiyyət kəsb etməsinin növbəti bariz nümunəsidir.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

9 may 2019-cu il

Nazirlər Kabinetinin növbəti icası keçirilib

Mayın 8-də Azərbaycan Respublikasının Baş Naziri Novruz Məmmədovun sədrliyi ilə Nazirlər Kabinetinin növbəti icası keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, icası açan Baş Nazir Novruz Məmmədov Azərbaycan musiqisinin beşiyi, ölkəmizin esrarəngiz gözəlliə malik guşələrindən biri hesab edilən Şuşa şəhərinin erməni qəsbkarları tərəfindən işğalından 27 il ötdüyünü bildirib. "İşgal nəticəsində Azərbaycanın füsunkar təbiətə malik bu şəhərindəki zəngin tarixi-mədəni abidələr, muzeylər daşıdırıb. Nüfuzlu beynəlxalq təşkilatların Ermenistanın işgalçılıq siyasetini pisləyən qərar və qətnamələrinə, dünyanın aparıcı dövlətlərinin Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstekləməsinə baxmayaraq, işgal hələ də davam edir. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin də hər zaman qeyd etdiyi kimi, Azərbaycan heç vaxt indiki vəziyyətlə barışmayaçaq və ərazi bütövlüyünü bərpa edəcək", - deyə Baş Nazir vurgulayıb.

Xalqımızın ulu öndər Heydər Əliyevin anadan olmasının 96-ci ildönümünü qeyd etdiyi bildirən Novruz Məmmədov deyib ki, Ümummilli Liderimizin ezziz xatirəsi hər bir Azərbaycan vətəndaşının qəlbində daim yaşayır və yaşayacaq. Baş Nazir deyib: "Bu gün müstəqillik yolunda uğurla addımlayan və gündən-güne inkişaf edən Azərbaycanın qazandığı böyük nailiyetlər məhz ulu öndər Heydər Əliyev dəhəsinin bəhrəsidir. Hər birimiz bugünkü rəvanan həyatımıza, xoş gələcəyimizə görə əbədiyəşar liderimizə borcuyuq".

Sonra Novruz Məmmədov icasın gündəliyi barədə məlumat verib.

Bildirilib ki, icasın gündəliyinə

"Narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və onların prekursorlarının qanunsuz dövriyyəsinə və narkomanlıq qarşı mübarizəye dair 2013-2018-ci illər üçün Dövlət Programı"nda nəzərdə tutulan tədbirlerin icra vəziyyəti və yeni layihənin müzakirəsi, həmçinin "Azərbaycan Respublikasının ali və orta ixtisas tehsili müəssisələrinə qəbul planlarının tərtibi təcrübəsi və 2019-2020-ci tədris ili üçün tələbə qəbulu planının tərtib edilməsi" haqqında məsələlər daxil edilib.

Baş Nazir deyib ki, 1996-cı ildə ümummilli lider Heydər Əliyevin təşbbüsü ilə narkomanlıq və narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsinə qarşı mübarizə işinin əlaqələndirilməsi məqsədile komissiya yaradılıb. Prezident İlham Əliyev də ölkəmizdə narkomanlıq və narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsinə qarşı mübarizəni mü hüüm vəzifə kimi müəyyənəşdirib. Dövlətimizin başçısı bununla bağlı qarşıya

ciddi vəzifələr qoyub. Bu sahədə mühüm uğurların əldə olunduğunu vurğulayan Novruz Məmmədov qeyd edib ki, qazanılan nailiyətlərdə müvafiq Dövlət programlarının mühüm rolu olub.

Azərbaycan dövlətinin təhsilin inkişafına xüsusi diqqət ayırdığını deyən Baş Nazir qeyd edib ki, son 15 ildə dövlət bütçəsindən bu sahəyə ayrılan vəsaitin 8 dəfə artırılması, "Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası"nın qəbul edilməsi Prezident İlham Əliyevin təhsilə göstərdiyi böyük qayğıının təcəssümüdür. Əsas məqsəd ölkəmizdə keyfiyyətli təhsil sisteminin qurulması, yüksəkxitəslə, zəngin dünyagörüşlü kadrların yetişdirilməsindən ibarətdir.

Sonra daxili işlər nazirinin birinci müavini Vilayet Eyyazovun, təhsil nəziri Ceyhun Bayramovun gündəlikdəki məsələlərlə bağlı məruzələri dinlənilib. İclasda mövzularla bağlı çıxışlar olub, müxtəlif təkliflər səsləndirilib.

Mehriban Əliyeva: "Ölkəmizi, şəhərimizi doğma evimiz - ümumi evimiz kimi qorunmalıdır"

Azərbaycanın və onun paytaxtı Bakının memarlıq və tarixi irlisinin qorunub saxlanması hər birimiz üçün prioritet məsələdir. Onun həlli üçün həm vətəndaş mövqeyi, həm insanların öz doğma şəhərinin simasına bigane yanaşmaması, həm də fəal ictimai nezəret gərəkdir. Bakının Süleyman Rüstəm küçəsindəki qədim binə etrafında yaranmış vəziyyət dövlətin nəzarəti altındadır. Ölkəmizin mədəni irlisinə xələl gətirilməməsi üçün bütün lazımi tədbirlər görülür, axı unikal və müxtəlif memarlıq abidələri bizim ümumi sərvətimizdir. Ölkəmizi, şəhərimizi doğma evimiz - ümumi evimiz kimi qorunmalıdır". Bu fikirlər Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fonduun Prezidenti Mehriban Əliyevanın "Instagram" səhifəsində paylaşılıb.

DSX rəisi Ağstafa rayonu ərazisindəki sərhəd döyüş məntəqələrində xidmətin səviyyəsini yoxlayıb

Dövlət Sərhəd Xidmətinin (DSX) rəisi, general-polkovnik Elçin Quliyev DSX Sərhəd Qoşunlarının Ağstafa rayonu ərazisindəki hərbi hissə və bölmələrinin xidmeti-döyüş fəaliyyətini yoxlayıb, sərhəd döyüş məntəqələrində xidmət edən şəxsi heyətlə görüşüb.

DSX-nin metbuat mərkəzindən AZƏRTAC-a bildirilər ki, general-polkovnik Elçin Quliyev Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri ilə temas xəttində sərhəd mühafizə və müdafiə infrastrukturunun yaradılması istiqamətində görülən işlərə baxış keçirib, dövlət sərhədinin toxunulmazlığının və şəxsi heyətin təhlükəsizliyinin təmin edilməsi üzrə tapşırıqlar verib.

Şahin Mustafayev: Üç ayda Azərbaycanla Hindistanın ticarət dövriyyəsi 300 milyon dollara çatıb

Cari ilin birinci rübündə Azərbaycan ile Hindistan arasında ticarət dövriyyəsi 66 faiz artaraq 300 milyon dollara yaxın olub. Bu barədə iqtisadiyyat naziri Şahin Mustafayev deyib.

Nazir qeyd edib ki, Azerbaycanda 230-dek Hindistan kapitallı şirkət fəaliyyət göstərir. Hindistan şirkətləri Azerbaycan iqtisadiyyatında 1,2 milyard dollar investisiya yatırıb. 2018-ci ildə Azerbaycan və Hindistan arasında ticarət dövriyyəsi əvvəlki ilə müqayisədə 84 faiz artıb.

"Veteranlar qayğı ilə əhatə olunduqları üçün qürur duyurlar"

mizə düşən əsas vəzifələrdən biri müharibə həlak olanları anmaq, sağ olanlar haqqında gencləri məlumatlaşdırmaqdır".

Azərbaycan dövləti və xüsusilə de Prezident İlham Əliyevin veteranlara olan diqqətindən söz açan C. Xəlilov qeyd edib ki, ölkəmizdə bütün kateqoriyadan olan veteranlara, o cümlədən böyük vətən müharibəsi iştirakçılara hər zaman qayğı ilə yanaşılır: "Ötən gün maddi bazamızın gücləndirilməsi ilə bağlı ayrılan maliyyə yardımı, bundan əvvəl təşkilat üçün ayrılan ofis, ümumilikdə hər il veteranlara bayramdan önce birdəfəlik maliyyə yardımının ayrılması diqqətin bariz göstəricisidir. Veteranlarımız da bu gün həm dövlət, həm ölkə başçısı, həm də cəmiyyət tərəfindən qayğı ilə əhatə olunduqları üçün qürur duyurlar".

Təşkilatın sədr müavini söyləyib ki, müharibə zamanı azərbaycanlılar qələbəyə nail olmaq üçün öz ehtiyat qızılılarını, pullarını müharibə göndərib, analarımız corab toxuyub, paltar tikərək cəbhəyə göndərlər: "Bütün bunlara görə de Azərbaycanın, xalqımızın almanın faşizmi üzərində qələbənin 74-cü ilini qeyd etməye haqqı çatır. Müharibə, Əmək və Silahlı Qüvvələr Veteranları Təşkilatı olaraq bizim də üzəri-

Naxçıvan Diaqnostika Müalicə Mərkəzində müasir angioqrafiya aparatı verilib

Mayın 8-də Naxçıvan Diaqnostika Müalicə Mərkəzində yeni alınmış angioqrafiya aparatının təqdimati olub. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin mətbuat xidmetindən AZERTAC-a bildirilib ki, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Ta-libov tədbirdə iştirak edib.

Naxçıvan Muxtar Respublikasının Səhiyyə naziri Niyazi Novruzov çıxış edərək deyib ki, muxtar respublikada əhalinin sağlamlığının qorunması, tibbi xidmətin səviyyəsinin yüksəldilmesi və bu sahənin maddi-texniki bazasının gücləndirilmesi istiqamətində aradıl tədbirlər görülür. Göstərilən qayğının nəticəsidir ki, 2018-ci ilde Naxçıvan Muxtar Respublikasında icbari Tibbi Sığortanın tətbiqi ilə əlaqədar Sədərek, Şerur və Kəngərli rayon Mərkəzi xəstəxanalarına, Şerur Rayon Uşaq xəstəxanasına yeni avadanlıqlar alınıb. Diaqnostika Müalicə Mərkəzində sənū ağıciyə - Ekstrakorporal Membran Oksigenasiya aparatı quraşdırılıb, sehiyyə müəssisələrinə yeni təcili yardım avtomobiləri verilib, tibbi sığortanın tətbiqinə hazırlıq işləri ilə əlaqədar bütün rayon və şəhər tibb müəssisələrində program təminatının yaradılmasına başlanılıb. "Nəxşicahan Med" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti tərəfindən Doğum Mərkəzine hamilələrdə döldə və yeni doğulmuşlarda ürək qüsürünün aşkar olunması üçün stasionar exo-kardioqraf aparatı hədiyyə edilib. Büttün bunlar əhalinin müayinə və müalicəsində əsaslı dönüş yaradıb. Hazırda muxtar respublikanın sehiyyə müəssisələrində xəsteliklərin diaqnostik müayinə və müalicəsi üçün ən yeni avadanlıqlar və həmin cihazlarda işləyən ixtisaslı kadrlar mövcuddur. Bu işlərin davamı olaraq Naxçıvan Diaqnostika Müalicə Mərkəzində yeni angioqrafiya aparatı alınaraq quraşdırılıb. Niyazi Novruzov göstərilən qayğıya görə tibb işçiləri və burada müalicə olunanlar adından

Ali Məclisin Sədrinə minnətdarlıq edib.

Naxçıvan Diaqnostika Müalicə Mərkəzinin angioqrafiya üzrə həkim-kardioloqu Nail Mehbalıyev deyib: Son illər sehiyyə sisteminin yenidən qurulması və dünya standartlarına uyğunlaşdırılması bu xidmeti keyfiyyətcə daha da yaxşılaşdırıb, xəstəliklərin profilaktikası və əhalinin sağlamlığının qorunması sahəsində dönüş yaranıb. Ötən ildən publik hüquqi şəxs statusu alan Naxçıvan Diaqnostika Müalicə Mərkəzi bir çox yenilikləre imza atıb. Artıq bu sehiyyə müəssisəsinin yüksək ixtisaslı həkimləri tərəfindən müstəqil şəkilində xəstələr üzərində açıq ürək, angioqrafiya, laporoskopik, TUR, LOR, göz və digər mürəkkəb cərrahi əməliyyatlar uğurla həyata keçirilir. Bu gün ürək-damar sistemi xəstəliklərinin erkən diaqnostikasında əvəzsiz rolü olan yeni angioqrafiya aparatının istifadəye verilməsi muxtar respublikada sehiyyənin inkişafına göstərilən qayığının davamıdır. Kollektiv adından minnətdarlıq edən Nail Mehbalıyev bundan sonra da əhalinin sağlamlığı keşiyində duraraq fealiyyətlərini daha da artıracaqlarını, qarşıya qoyulmuş vəzifələrin, tövsiyə və tapşırıqların icrası üçün qüvvə və bacarıqlarını əsirgəməyəcəklərini bildirib.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Ta-libov çıxış edərək deyib: Azərbaycanda sehiyyənin inkişafı ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin əsasını qoymuş istiqamət üzrə, eləcə də verdiyi tövsiyə və tapşırıqlara uyğun olaraq həyata keçirilir. Ulu Öndərimiz deyirdi ki, "Azərbaycanın ən qiymətli sərvəti onun vətəndaşlarıdır". Ölək vətəndaşlarının sağlamlıqlarının qorunması isə müasir sehiyyə sisteminin qurulmasından asılıdır. Bu gün Ümummillik Liderimizin sehiyyənin inkişafı ilə bağlı müəyyənələşdiridiyi vəzifələr Ölək Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir. Naxçıvan Muxtar

Respublikasında da ən son tibbi avadanlıqlar quraşdırılmış sehiyyə müəssisələri istifadəye verilir.

Ali Məclisin Sədri deyib: Naxçıvan Diaqnostika Müalicə Mərkəzi fealiyyətə başlayarkən alınan angioqrafiya aparatı həmin dövrün tələblərinə cavab verirdi. Lakin bütün sahələr kimi, sehiyyə də inkişaf edir, xəstəliklərin müalicəsində müasir avadanlıqlardan istifadə olunur. Muxtar respublikada da bu amil əsas götürülür, ixtisaslı kadr təminatına və tələbata uyğun yeni tibbi avadanlıqlar alınır quraşdırılır. Vaxtılık muxtar respublikanın həkim və tibb işçiləri normal şəraitit, avadanlıq və dərman təminatı olmayan sehiyyə müəssisələrində çalışırlar. Bu gün isə muxtar respublika həkimləri müasir avadanlıqlarla təmin olunmuş sehiyyə müəssisələrində əhaliyə tibbi xidmət göstərirler. Yaradılan şəraitin nəticəsidir ki, muxtar respublikadan kənara xəste axınının qarşısı alınmışdır.

Ali Məclisin Sədri bu nailiyyətə görə həkim və tibb işçilərinə təşkkür edərək deyib: Yeni alınmış

angioqrafiya aparatı sehiyyənin son nailiyyətlərindəndir. Azərbaycan üzrə ikinci belə aparat muxtar respublikada qurulmuşdur. Naxçıvan Diaqnostika Müalicə Mərkəzində mövcud angioqrafiya aparatı isə kardioloji mərkəzə verilmişdir. Bu da həm xəstələrin müalicə üçün digər yerlərə üz tutmamalarına, həm də ixtisaslı həkimlərin yetişməsinə imkan verəcəkdir. Vaxtılık muxtar respublikanın sehiyyə müəssisələrinə yeni tibbi avadanlıqlar alınarken müətəxəssis çatışmazlığı onlardan istifadəye imkan vermirdi. Lakin ötən dövrə sehiyyənin inkişafı ixtisaslı həkimlərin yetişməsinə də səbəb olmuşdur.

"Tibb müəssisəsi qurmaq, yeni avadanlıqlar almaqla yanaşı, ixtisaslı kadrların hazırlanması da sehiyyənin inkişafında əsas məsələdir", - deyən Ali Məclisin Səd-

ri əməliyyəti yerinə yetirilib. Lakin hazırda texniki göstəriciləri daha yüksək olan çox funksiyalı cihazlar mövcuddur. Belə yəni cihazlardan biri də Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin tapşırığı ilə alınaraq Naxçıvan Diaqnostika Müalicə Mərkəzində quraşdırılan Almaniya istehsalı "SIEMENS ARTIS ZEE" markalı döşəmə tipli müasir angioqrafiya aparatıdır. "Nəxşicahan MED" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti tərəfindən alınmış və ümumi dəyəri 1 milyon 519 min manat olan aparatın əməliyyat stolunda, eyni zamanda, angio və açıq ürək müdaxiləsi etmək mümkündür.

Yeni cihaz əvvəlkindən fərqli olaraq 3-D programdır. Haçalanmış damarlara 3-D formatda görüntü altında müdaxilə etmək olur. Xüsusi böyrək çatışmazlığı və

kontrast maddəyə allergiyası olan xəstələrdə az kontrastla müayinə və müdaxilə etmək, beyin damarlarının angioqrafiyası və müdaxiləsi, ürək və periferik damarların angioqrafiyası, invaziv angioqrafiya və istənilən damarlara stent yerləşdirilməsi, müvəqqəti və qalıcı kardiotimulyator yerləşdirilməsi mümkündür. Yeni alınmış cihazda test üçün 6 xəstədə angioqrafiya müdaxiləsi aparılıb, iki xəstəyə stent qoyulub.

Naxçıvan Diaqnostika Müalicə Mərkəzində əvvəller istifadə olunmuş "Fillips" markalı angioqrafiya cihazı isə təmir edilərək Naxçıvan Muxtar Respublikası Kardioloji Mərkəzdə quraşdırılıb. Bu gəne kimi Kardioloji Mərkəzdə həmin aparatla 30-dan artıq xəstədə əməliyyat aparılıb.

Ali Məclisin Sədri angioqrafiya aparatından səmərəli istifadə olunması, icbari tibbi sığortanın tətbiqi sahəsində işlərin davam etdirilməsi və əhalinin sağlamlığından daim diqqətdə saxlanılması barədə tapşırıqlar verib.

9 may 2019-cu il

Müasir Azərbaycan Ümummilli Liderin ideyaları əsasında inkişaf edir

YAP İcra katibinin müavini, Milli Məclisin komitə sədri Siyavuş Novruzovun işiq üzü görən "Heydər Əliyev və Azərbaycan dövlətçiliyi", "Qurtuluşdan başlayan tərəqqi" və "Xalqla iqtidarin birlüyü" adlı kitabları Heydər Əliyev ırsının öyrənilməsi və gələcək nəsillərə çatdırılması baxımından mühüm əhəmiyyətə malikdir

Müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı və qurucusu, milli həmrəylik və bütövlüyü təmin edən azərbaycanlıq ideologiyasının banisi, xalqımızın və dövlətimizin xilaskarı, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Azərbaycan xalqı və dövleti qarşısındaki xidmətləri əvəzsizdir. Ulu Önder Heydər Əliyevin hem SSRİ dönməndə, hem də müstəqillik illərində ölkəmizə rəhbərliyi dövründə xalqın rifah halının daha da yaxşılaşdırılması, respublikamızın tərəqqisinin təmin olunması və digər istiqamətlərdə tarixi əhəmiyyətə malik olan misiləsiz işlər görülüb. Başqa sözlə, Ulu Önder Heydər Əliyevin Azərbaycan xalqı və dövleti qarşısındaki tarixi xidmətləri Onun fəaliyyətinin bütün mərhələlərini əhatə edir. Ən əsası, bu gün müasir müstəqil Azərbaycan Ümummilli Lider Heydər Əliyevin ideyaları əsasında inkişaf edir. Ulu Öndərin əsasını qoyduğu siyaset Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən müasir dövrün tələblərinə və çağırışlarına müvafiq olaraq uğurla davam etdirilir, Azərbaycan yeni zirvələr fəth edərkən möhtəşəm və parlaq nailiyyətlər qazanır.

Heç şübhəsiz ki, Heydər Əliyev ırsı geləcək nəsillər üçün de zəngin xəzinedir və onun öyrənilməsi müstəsna əhəmiyyətə malikdir. Bu gənə qədər Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Azərbaycan xalqı və dövleti qarşısındaki misiləsiz xidmətlərindən bəhs edən cəxayı fundamental tədqiqat əsərləri, qiyamlı kitablar, dəyerli monoqrafiyalar yazılıb və bütün bunları böyük dövlət xadiminin, dahi siyasetçinin zəngin siyasi ırsının öyrənilməsi və gələcək nəsillərə çatdırılması baxımından xüsusi önem kəsb edir. Yeri gelmişkən, Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) İcra katibinin müavini, Milli Məclisin ictimai Birliklər və Dini Qurumlar Komitəsinin sədri Siyavuş Novru-

zovun "Heydər Əliyev və Azərbaycan dövlətçiliyi", "Qurtuluşdan başlayan tərəqqi" və "Xalqla iqtidarin birlüyü" adlı kitabları işiq üzü görüb. Hər 3 kitab Heydər Əliyev ırsının öyrənilməsinə, Ümummilli Liderin ideyaları əsasında inkişaf edən müasir müstəqil Azərbaycanın keçdiyi zəngin və şərəfli tərəqqi yoluna nəzər salmağa imkan verir.

"HEYDƏR ƏLİYEV VƏ AZƏRBAYCAN DÖVLƏTÇİLİYİ"

Nəfis tərtibatda hazırlanmış, elmi redaktorunun Azərbaycan Respublikasının Baş nazirinin müavini, YAP Sədrinin müavini, İcra katibi, professor Əli Əhmədov olduğu "Heydər Əliyev və Azərbaycan dövlətçiliyi" adlı kitabda müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin ölkədə siyasi sistemin və tolerantlığın təşəkkül tapmasına, Azərbaycanın Avropaya integrasiya olunmasında və iqtisadi baxımdan dirçəlməsində, siyasi plüralizm və demokratianın inkişafında rolundan bəhs edən məqalələr toplanıb.

"Heydər Əliyev və Azərbaycan dövlətçiliyi" adlı kitabın ön sözü Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının vitse-prezidenti, Milli Məclisin Elm və Tehsil Komitəsinin sədri, akademik İsa Həbibbəyli tərəfindən "Siyasi baxışla əməli addimların ifadəsi" başlığı altında yazılib. Kitabda YAP İcra katibinin müavini, Milli Məclisin komitə sədri Siyavuş Novruzovun müxtəlif vaxtlarda dərc olunmuş "Ümummilli Lider Heydər Əliyev və müstəqillik ideyası", "Heydər Əliyev və müstəqilliyin əsaslarının yaradılması", "Heydər Əliyev və Azərbaycan Konstitusiyası", "Heydər Əliyev və Azərbaycan Konstitusiyasında insan hüquqları", "Heydər Əliyev və Azərbaycanın siyasi sistem", "Heydər Əliyevin siyasi irsində partiya quruculuğu məsələləri", "Heydər Əliyev Azərbaycanın müasir hüquq sisteminin banisidir", "Heydər Əliyev və demokratik seçkilər", "Heydər Əliyev Şərq-Qərb dəhlizinin yaradıcısıdır", "Cənubi Qafqazın Avrasiyaya integrasiyasında Heydər Əliyev siyaseti", "Azərbaycan Avroatlantik məkanda", "Azərbaycanın globallaşan dünyada mövqelerinin möhkəmlənməsi", "Uğurlu inkişaf strategiyası", "Azərbaycanda multikulturalizmin tarixi-ictimai ənənələri", "Azərbaycan multikulturalizmin və islam həmrəyliyinin mərkəzi kimi" adlı məqalələri yer alıb.

Heydər Əliyev ırsının dərindən tədqiqi üçün mötəbər elmi mənbə olan kitabda Azərbaycanın zəngin dövlətçilik tarixində müstəsna yerə malik olan Ulu Öndərin xalqımız qarşısında əvəzsiz xidmətlərindən bəhs edilib. Xalqımızın geləcək təleyinin müəyyənləşdirilməsi baxımından Heydər Əliyev epoxasının ötən

kitabda diqqətə çatdırılıb ki, əsl vətəndaş, tarixi şəxsiyyət və Ümummilli Lider kimi Heydər Əliyev milletini, torpağını fəlakətdən qurğarıb, onu çevrilmiş, qiyam cəhdlerindən hifz edərək dirçəliş və inkişafa doğru yönəldib, cəmiyyətdə özünənin hissini bərpa edib, ölkəmizdə sabitlik və firavnlığa təmin yaradıb.

"Heydər Əliyev və Azərbaycan dövlətçiliyi" adlı kitabda, həmçinin

dövr ərzində Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin möhkəmləndirilməsində, milli dövlətçiliyimizin əsaslarının gücləndirilməsində, inkişafa, sabitliyə, tərəqqiye xidmet edən milli məqsədlərin reallaşdırılması və yeni hədəflərin müeyyənləşdirilməsində misilsiz xidmətlər göstərdiyinin vurgulandığı kitabda YAP-in bu cür ali məramlı fəaliyyəti ilə ümumxalq partiyasına əvərildiyi bildirilib.

"QURTULUŞDAN BAŞLAYAN TƏRƏQQİ"

"QURTULUŞDAN BAŞLAYAN TƏRƏQQİ"

Nəfis tərtibatda çap olunan, redaktorunun Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinin sədrinin birinci müavini, professor Ziyafet Əsgərov olduğu "Qurtuluşdan başlayan tərəqqi" adlı kitabda isə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin xalqımız və dövlətimiz qarşısında misilsiz xidmətlərindən, Azərbaycanın siyasi palitrasında milli siyasi iradəni təmsil edən, ümumxalq partiyası olan Yeni Azərbaycan Partiyasının keçdiyi zəngin və şərəfli inkişaf yolundan, Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi uğurlu daxili və xarici siyasetdən bəhs edən müsahibələr toplanıb. Kitabın ön sözü Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputatı, Azərbaycanda Atatürk Mərkezinin direktoru, akademik Nizami Cəfərov tərəfindən "Qurtuluşdan başlayan tərəqqinin təntənesi" başlığı altında yazılıb. Siyavuş Novruzovun "Qurtuluşdan başlayan tərəqqi" adlı kitabındaki müsahibələr dörd bölmədə təqdim edilib. Birinci bölmədə müsahibələr "Ümummilli Lider Heydər Əliyevin ideyaları yaşayı" başlığı altında toplanıb.

"Ümummilli Lider Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu Azərbaycanlıq ideologiyası özündə multi-kultural dəyərləri də birləşdirir" adlı birinci müsahibədə müasir dövrə sivilizasiyalara dəri dialoqun, multikulturalizm dəyərləri və tolerantlıq ənənələrinin təbliği və təsviqinin əhəmiyyətindən, bu sahədə Azərbaycanın mütərəqqi təcrübəsindən bəhs edilib. Qeyd edilib ki, dövrümüzün mühüm çağırışlarından olan multukulturalizmin Azərbaycanda tarixən formalılmış zəngin ənənələri və möhkəm içtimai dayaqları mövcuddur. Qarşıda duran vəzifə bu hərəkəli potensialı Azərbaycan dövlətçiliyinin inkişaf və tərəqqisinin vacib elementinə çevirmək, sahib oludugu təcrübəni regional və qlobal məkanda uğurla paylaşmaqdır. Müsahibədə, həmçinin Ümummilli Lider Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu Azərbaycanlıq ideologiyasının əhəmiyyətindən danışılıb, dövlətçilik maraqlarına xidmət edən bu ideologiyanın özündə multikultural dəyərləri də birləşdirildiyi diqqətə çatdırılıb.

"Azərbaycan Ümummilli Lider Heydər Əliyevin ideyaları əsasında inkişaf edir" adlı ikinci müsahibədə isə Ulu Önder Heydər Əliyevin xalqımızın çoxəslik dövlətçilik tarixində müstəsna yeri və rolundan geniş bəhs edilib. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin siyasi fəaliyyətinin bütün dövlərinə nəzər yetirilən müsahibədə Ulu Öndərin zəngin siyasi və dövlətçilik ırsının öyrənilməsinin, geləcək nəsillərə çatdırılmasının əhəmiyyəti diqqətə təqdim edilib.

ölkəmizdə müasir hüquqi və siyasi sistemin yaradılmasında Ulu Öndərin misilsiz xidmətlərindən bəhs olunub. Kitabda əksini tapan məsələlərdən biri də Azərbaycan dövlətinin memarı və qurucusu olan Ulu Öndər Heydər Əliyevin uğurlu dövlət quruculuğu prosesinin əsasını qoymasıdır. Bunun Azərbaycanın müasir müstəqil dövlət kimi inkişafi baxımdan çox mühüm əhəmiyyətə malik olduğu bildirilib. Təkmil siyasi sistemin, hüquqi dövlət və vətəndaş cəmiyyəti quruculuğu prosesinin, siyasi mədəniyyətin əsasının qoyması, davamlı və səmərəli siyasi-hüquqi islahatların həyata keçirilməsi, eyni zamanda, milli həmrəylik və bütövlüyü təmin edən ideologiyanın yaradılması da xüsusi vurğulanıb. Bununla yanaşı, Ulu Öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən siyasetin fonunda ölkənin siyasi-hüquqi sisteminde müsbət mənada əsaslı dəyişikliklərin olması, müstəqil Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasının qəbul edilməsi, məhkəmə islahatlarının həyata keçirilməsi, Konstitusiya Məhkəməsinin və digər mühüm təsisatların yaradılması, vətəndaş cəmiyyətinin bərqrər edilməsi, dövlətin hüquqi əsaslarının gücləndirilməsi, müasir dövlətçilik sisteminin bərqrər edilməsi kimi məsələlər də oxucuların diqqətine çatdırılıb.

YAP İcra katibinin müavini, Milli Məclisin komitə sədri Siyavuş Novruzovun "Heydər Əliyev və Azərbaycan dövlətçiliyi" adlı kitabında Heydər Əliyevin siyasi ırsının partiya quruculuğu məsələsi də genis şəkildə öz əksini təpib. Xüsusi də, Ulu Öndər Heydər Əliyevin qurucusu olduğu Yeni Azərbaycan Partiyasının yaranması və fəaliyyətinə xüsusi nəzər salınıb. Yeni Azərbaycan Partiyasının ötən

Müasir Azərbaycan Ümummilli Liderin ideyaları əsasında inkişaf edir

Əvvəli-Səh-6

Vurğulanıb ki, zəmanəmizin ən dahi şəxsiyyətlərindən biri, xalqımızın böyük oğlu Heydər Əliyevə mehz öz milletinin qəlbində və onun çoxəsrlik tarixində müqəddəslilik zirvəsinə yüksəlmək səadəti nəsib olub. Heydər Əliyev kimi xalqına hədsiz bağlı olan şəxsiyyətlərin ömrü onun yaşadığı illərlə ölçülüür. Öz millətinin taleyini yaşamış Heydər Əliyev indi də, gələcəkdə də qədirbılən xalqımızın qəlbində yaşayır ve daim yaşayacaqdır.

"Qurtuluşdan başlayan tərəqqi və yüksəliş sonrakı dövrde Azərbaycanın müstəqil dövlət kimi süreli inkişafını təmin etdi" adlı üçüncü müsahibədə isə 15 İyun - Milli Qurtuluş Günüün dövlətçilik tariximizdəki rolundan, əhəmiyyətindən geniş söz açılıb, Azərbaycanı xaos və tənəzzüldən xilas edən Ümummilli Lider Heydər Əliyevin ölkəmizə rehbərlik etdiyi 1993-2003-cü illərin sabitlik və inkişaf dövrü kimi başlıca səciyyəvi xüsusiyyətləri diqqətə çatdırılıb. Vurğulanıb ki, 1993-cü il iyunun 15-də Heydər Əliyev Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin Sədri seçildi, ölkədə davam edən gərginlik və qarşıdurma səngidi, respublikamız vətəndaş müharibəsindən və parçalanma təhlükəsindən xilas oldu: "Beleliklə, bu mühüm tarixi gün xalqımızın yaddaşına Milli Qurtuluş Günü kimi daxil olub. Milli Məclisin 1993-cü il iyunun 15-də keçirilən iclasındaki çıxışında Ulu Öndər Azərbaycan dövlətçiliyinin gelecek inkişaf strategiyasını elan etdi və sonrakı illərdə onu həyata keçirdi. Əgər müstəqilliyi qazanmaq ilkin şərt idisə, ikinci vacib məsələ onu qoruyub saxlamaq etdirmək idi və bu, Ümummilli Liderin iradəsi sayəsində reallığa çevrildi. Ulu Öndər Heydər Əliyev milli dövlətçiliyimizin konsepsiyasını yaratdı. Qısa müddədə ölkədə ictimai-siyasi sabitlik bərpa olundu. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin 1993-cü il iyunun 15-də Azərbaycanda hakimiyətə qayıdışı dövlətçilik tariximizin şanlı qürur səhifəsini təşkil edir. Qədirbılən xalqımız böyük xilaskarının xidmətlərini unutmur və 15 İyun - Milli Qurtuluş Günüն hər il yüksək əhval-ruhiyyə ilə qeyd edir".

"Ulu Öndər Heydər Əliyev ölkəmizi Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin taleyini yaşamaq təhlükəsindən xilas etdi" adlı müsahibədə isə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin dövlətçilik tariximizdəki roluna nəzər yetirilib, Cümhuriyyət parlamentinin fealiyyətinin, ümumiyyətə, həmin dövrdə qəbul edilmiş qanun və qərarların önəmi diqqətə çatdırılıb. Xalq Cümhuriyyətinin varisi olan müstəqil Azərbaycan Respublikasının keçdiyi inkişaf yolu siyasi təhlili predmetinə çevrilib. Qeyd edilib ki, bu gün Azərbaycan postsovət məkanında inkişaf dinamikasına görə ön sırada yer alan ölkələrdəndir ki, bunun da əsasında Ümummilli Liderin təməlini qoymuş inkişaf siyaseti danışır.

İkinci bölmədə isə müsahibələr "Möhkəm təmələ əsaslanan siyasetin təntənəsi" başlığı altında toplanıb. Burada "Yeni hədəflər ölkənin davamlı inkişaf strategiyasının mahiyyətindən qaynaqlanır", "Xalq Azərbaycanda inkişaf və sabitliyin davamlı olması üçün cənab İlham Əliyevi dəstəkləyir", "Azərbaycan reallıqları: möhkəm təmələ əsaslanan siyasetin təntənəsi", "Azərbaycan reallıqlarının Davos Dünya İqtisadi Forumu kimi mötəbər tribunadan səsləndirilməsi müstəsna əhəmiyyətə malikdir", "Qazanılan uğurların əsasında Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi düşünləşmiş, məqsədyönlü siyaset dayanır", "2017-ci ilin Prezident İlham Əliyev tərəfindən "İslam həmrəyliyi ili" elan olunması vaxtında qəbul olunmuş və zamanın çağırışlarına cavab veren addımdır", "Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi düşünləşmiş, məqsədyönlü siyaset iqtisadi uğurların əsasıdır" adlı müsahibələr yer alıb. Bu bölmədə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin əsasını qoymuş siyaseti uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən səmərəli daxili və xarici siyasetin uğurlu nəticələrindən, Azərbaycanın beynəlxalq münasibələr sisteminde uğurla təmsil olunaraq mühüm nüfuzunu elde etməsindən, ölkəmizin beynəlxalq sülh, təhlükəsizlik və əməkdaşlığı xidmət edən mühüm global təşəbbüslerindən, o cümlədən 2017-ci ilin dövlətçilikin başçısı tərəfindən "İslam həmrəyliyi ili" elan olunmasının əhəmiyyətindən bəhs edilib, mühüm analitik qənaətlər diqqətə çatdırılıb.

"Yeni Azərbaycan Partiyası dünən, bu gün və gələcəyin partiyasıdır" başlığı altında toplanmış müsahibələrde isə ümumxalq və qələbələr partiyası olan YAP-in yaranmasından, ölkənin siyasi həyatında uğurlu iştirakından, səmərəli beynəlxalq əlaqələrindən, xalqımızın Yeni Azərbaycan Partiyasına seziklərdə yüksək etimad və dəsteyinin əsasında duran amillerdən səhbet açılıb. Vurğulanıb ki, zəngin və şərəfli inkişaf yoluna malik olan Yeni Azərbaycan Partiyasının öten müddət ərzində ümumxalq partiyasına çevrilərək möhtəşəm qələbələr qazanır. Bu gün Azərbaycanda YAP-a rəqib ola biləcək hər hansı bir siyasi qüvvə mövcud deyil. Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyevin qeyd etdiyi kimi, Yeni Azərbaycan Partiyası dünən, bu gün və gələcəyin partiyasıdır".

"Konstitusiya islahatları müasir dövrün tələbdəridir" başlığı altında toplanmış müsahibələrde konstitusiya islahatlarının milli qanunvericilik bazasının zənginləşdirilməsi, idarəətmədə əməkdaşlığı və effektivliyin artırılması və digər istiqamətlər üzrə əhəmiyyəti vurgulanıb. Qeyd olunub ki, Konstitusiya islahatları

nın tətbiqi ilə Azərbaycanın müasir inkişaf tarixinin yeni səhifəsi yazıılır. Bununla yanaşı, bəhs olunan bölmədə Azərbaycanda ordu quruculuğu istiqamətində həyata keçirilən ardıcıl və məqsədyönlü tədbirlərin uğurlu nəticələrindən, dostluq, qardaşlıq və strateji tərefdaşlığı söyklənən Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərinin bütün sahələrdə müvəffəqiyyətə inkişaf etməsindən, əlaqələrin bu gün ən yüksək zirvəde olmasından səhəbət açılıb.

"XALQLA İQTİDAR BİRLİYİ"

YAP icra katibinin müavini, Milli Məclisin komitə sədri Siyavuş Novruzovun "Xalqla iqtidar birlüyü" adlı kitabında isə müasir Azərbaycanın siyasi, ictimai, sosial, iqtisadi həyatı ilə bağlı müxtəlif xəbər agentliklərinə verilmiş 160-a yaxın müsahibə toplanıb. Həmin müsahibələr "Humanizm Heydər Əliyev siyasetinin əsasıdır", "Müasir Azərbaycan Heydər Əliyevin şah əsəridir", "Yeni Azərbaycan Partiyasının təməli möhkəm və əzəmətlidir", "Qanun hər şeyden üstünəndir", "Azərbaycan heç bir dövlətə kiçik qardaşlıq etmək fikrində deyil", "Azərbaycan Cənubi Qafqazda ən güclü orduya malikdir", "Azərbaycan dünyaya nümunədir", "İqtisadiyyatımız uğurla inkişaf edir", "Sosial sahədə uğurlar təqdiməlayiqdir", "Azərbaycanda müxalifət qocalıb" adlı 10 bölmədə təqdim olunub. Elmi redaktorunun Azərbaycan Respublikasının Dini Qurumlarla iş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri, YAP icra katibinin müavini, tarix üzrə felsəfə doktoru Mübariz Qurbanlı olduğu kitabın ön sözü "Xalqla iqtidarın birliliyi sabitliyin qarantidır" başlığı altında Milli Məclisin Aqrar Siyaset Komitəsinin sədri, YAP idarə Heyətinin üzvü, iqtisadi elmlər doktoru, professor Eldar İbrahimov tərəfindən yazılıb.

Bəhs olunan kitabda yer alan müsahibələrdə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin əsasını qoymuş inkişaf siyaseti nəticəsində Azərbaycanın müstəqil dövlət kimi tərəqqi yolunda inamlı irəliləməsindən, beynəlxalq münasibətlər sisteminde uğurla təmsil olunması təsdiq edilib. "Xalqla iqtidarın birliliyi" adlı kitabda, həmçinin Ulu Öndərin layiqli davamçısı, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyasetin bütün sahələrdə inkişafa və yüksəlişə səbəb olduğu diqqətə çatdırılıb, siyasi, hüquqi, sosial, iqtisadi, mədəni və digər istiqamətlərdə reallaşdırılan məqsədyönlü və kompleks islahatların səmərəli nəticələrinin Azərbaycanın qüdrətinin daha da artmasına xidmət etdiyi vurgulanıb. YAP icra katibinin müavini, Milli Məclisin komitə sədri Siyavuş Novruzovun "Xalqla iqtidar birlüyü" adlı kitabında Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fonduñ Ümummilli Liderimiz siyasi xəttinə sadıq qalaraq humanist adımlarını davam etdirir.

Yeni Azərbaycan Partiyasının təməlinin möhkəm və əzəmətliliyi olğudunun vurğulandığı kitabda nəzərə çatdırılıb ki, bu gün ölkəmizin ən güclü, ən müteşəkkil, ən monolit siyasi qüvvəsi olan YAP Azərbaycan xalqına uzun illər xidmet göstərəcək və yeni-yeni nailiyyətlərə imza atacaq. Bundan başqa, kitabda Azərbaycanın milli maraqlara əsaslanan, çoxvəktorlu və pragmatik xarici siyasetindən, ikitərəfli və çoxtərəfli münasibətlərini, beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində əlaqələrinin uğurla davam etdirməsindən bəhs edilib. Ermənistan-Azərbaycan Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin həlli istiqamətində Azərbaycan qətiyyətli - principial mövqeyi və hücum diplomatiyası, ordu quruculuğu istiqamətində həyata keçirilən ardıcıl və məqsədyönlü tədbirlər diqqətə təqdim olub.

Azərbaycanda Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən sosial-iqtisadi islahatların əhəmiyyəti və nəticələri de kitabda öz ekinci tapib. Azərbaycan xalqının Prezident İlham Əliyevin etrafında sıx birləşdiyi, ölkəmizdə möhkəm ictimai-siyasi sabitlik və vətəndaş həmrəyliyinin mövcud olduğunu vurğulanıb. Bundan başqa, kitabda anti-Azərbaycan dairələrinin və onların direktivləri əsasında hərəkət edən radikal müxalifətin ölkəmizə qarşı "qara piar" kampaniyası apardıqları, Azərbaycan sabitliyin pozulmasının tərefdəri olduqları vurgulanıb, müxtəlif faktlar və məqamlar nəzərə çatdırılıb. Müellif mövqeyi və hücum diplomatiyası, ordu quruculuğu istiqamətində həyata keçirilən ardıcıl və məqsədyönlü tədbirlər diqqətə təqdim olub.

Bəhs olunan kitabda yer alan müsahibələrdə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin əsasını qoymuş inkişaf siyaseti nəticəsində Azərbaycanın müstəqil dövlət kimi tərəqqi yolunda inamlı irəliləməsindən, beynəlxalq münasibətlər sisteminde uğurla təmsil olunması təsdiq edilib. Elmi redaktorunun Azərbaycan Respublikasının Dini Qurumlarla iş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri, YAP icra katibinin müavini, tarix üzrə felsəfə doktoru Mübariz Qurbanlı olduğu kitabın ön sözü "Xalqla iqtidarın birliliyi sabitliyin qarantidır" başlığı altında Milli Məclisin Aqrar Siyaset Komitəsinin sədri, YAP idarə Heyətinin üzvü, iqtisadi elmlər doktoru, professor Eldar İbrahimov tərəfindən yazılıb.

Bəhs olunan kitabda yer alan müsahibələrdə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin əsasını qoymuş inkişaf siyaseti nəticəsində Azərbaycanın müstəqil dövlət kimi tərəqqi yolunda inamlı irəliləməsindən, beynəlxalq münasibətlər sisteminde uğurla təmsil olunması təsdiq edilib. "Xalqla iqtidarın birliliyi" adlı kitabda, həmçinin Ulu Öndərin layiqli davamçısı, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyasetin bütün sahələrdə inkişafa və yüksəlişə səbəb olduğu diqqətə çatdırılıb, siyasi, hüquqi, sosial, iqtisadi, mədəni və digər istiqamətlərdə reallaşdırılan məqsədyönlü və kompleks islahatların səmərəli nəticələrinin Azərbaycanın qüdrətinin daha da artmasına xidmət etdiyi vurgulanıb. YAP icra katibinin müavini, Milli Məclisin komitə sədri Siyavuş Novruzovun "Xalqla iqtidar birlüyü" adlı kitabında Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fonduñ Ümummilli Liderimiz siyasi xəttinə sadıq qalaraq humanist adımlarını davam etdirir.

Bütövlükde, YAP icra katibinin müavini, Milli Məclisin ictimai Birliklər və Dini Qurumlar Komitəsinin sədri Siyavuş Novruzovun "Heydər Əliyev və Azərbaycan dövlətçiliyi", "Qurtuluşdan başlayan tərəqqi" və "Xalqla iqtidarın birliliyi" adlı kitabları ölkəmizin müstəqillik illərində keçidiyi şərəfli və coxsayılı nailiyyətlərlə zəngin olan tərəqqi yolu, Azərbaycanın dövlətçilik tarixində Heydər Əliyev şəxsiyyətinin müstəsna yerinin və rolunun, Ümummilli Liderin xalqımız karşısındakı tarixi əhəmiyyətə malik olan əvəzsiz xidmətlərinin, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə milli maraqlara və müasir global çağırışlara uyğun həyata keçirilən inkişaf siyasetinin əsaslarının öyrənilməsi baxımından olduqca mühüm əhəmiyyətə malikdir. Qeyd edək ki, filologiya üzrə elmlər doktoru, professor Məmmədəli Qıçqəç "Elm və Tehsil" nəşriyyatında çap olunan hər 3 kitabın redaktorlarındanandır.

Nurlan QƏLƏNDƏRLİ

Ulu Öndər Heydər Əliyevin xalqımız və dövlətimiz qarşısındaki misilsiz xidmətləri hər zaman minnətdarlıqla xatırlanacaq

- Bahar xanım, mayın 10-da Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin anadan olmasının 96-ci ildönümü tamam olur. Fəaliyyəti XX əsr Azərbaycan tarixinə qızıl hərflərlə yazılımış Heydər Əliyev dövəsinin Azərbaycan xalqı qarşısında göstərdiyi xidmətləri necə qiymətləndirə bilərsiniz?

- Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbaycan xalqının yetişdirdiyi eley bir tarixi şəxsiyyətdir ki, Onun haqqında danışanda yalnız həyatı və fəaliyyəti barədə deyil, dövlət idarəciliyində təmsil olunduğu və Azərbaycan xalqının mühüm tarixi dövrünü əhatə edən bütün bir qərənənədən bəhs etmək lazımlı gelir. Ona görə ki, Ümummilli Lider Heydər Əliyev bütün ömrünü mənsub olduğu xalqa, onun inkişafına, minilliklərin süzgəcindən keçib gələn milli-mənəvi dəyərlərin qorunması, inkişaf etdirilməsi və gələcək nəsillərə cətdirilməsinə həsr edib.

Birmənali şəkildə demək olar ki, Ümummilli Lider Heydər Əliyev Azərbaycan dövləti və xalqı qarşısında misilsiz xidmətlər göstərib. Onun xidmətləri tarixin yaddaşına qızıl hərflərlə yazılıb və bundan sonra mövcud ola biləcək digər siyasi ideologiyalar və ya siyasetçilər bu xidmətləri şübhə altına ala, onlara kölgə sala bilməyəcəklər. Buna cəhd göstərsələr belə, uğursuzluğa düşür olacaqlar.

Heç şübhəsiz, qətiyyətlə demək olar ki, Heydər Əliyev Azərbaycan xalqının yetişdirdiyi en böyük dülhəldən biridir. O öz fəaliyyəti ilə tekce böyük şəxsiyyət olduğunu nümayiş etdirməyib, həm də malik olduğu qətiyyət və siyasi iradə sayesində mənsub olduğu xalqı və qurduğu dövləti dünya miqyasında tanıda bilib. Ona görə də hesab edirəm ki, Azərbaycan xalqı yaşadıqca onun şüurunda, təfəkküründə və yaddaşında Ulu Öndərin özünəməxsus yeri olacaq. Onun xidmətləri zaman-zaman müzakire predmeti, araşdırma və tədqiqat obyekti olacaq. Gələcək nəsillər, o cümlədən Heydər Əliyev irləsinə müraciət edən şəxslər bu irlərin zəngin çalarlarını və bütün tərəflərini üzə çıxarmaqla yanaşı, bu şəxsiyyətin zəngin irləndən behrələnəcəklər. Ən nehayət, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin xalqımız və dövlətimiz qarşısındaki misilsiz xidmətləri hər zaman minnətdarlıqla xatırlanacaq.

- Azərbaycana rəhbərliyinin birinci dövründə mərkəzi hakimiyyətin bütün təzyiq və əngəllərinə rəğmən, Ulu Öndər Heydər Əliyevin xalqının gələcəyi naminə atlığı tarixi addımlar və görəndüyü mühüm işlərdən, onların əhəmiyyətindən bəhs etməyinizi xahiş edirik.

- Azərbaycan Sovet İttifaqının tərkibinə daxil olanda birliyin suve-

*Milli Məclis sədrinin müavini, YAP
İdarə Heyətinin üzvü Bahar
Muradovanın yap.org.az-a müsahibəsi*

ren hüquqa malik müttəfiq respublikası olsa da, tam müstəqillikdən danışmaq qeyri-mümkün idi. Buna baxmayaraq, Ulu Öndər sovet dövründə Azərbaycanın birinci şəxsi olanda atlığı bəzi addımlarla məhdud çərçivədəki hüquqlardan maksimum yararlanmaq şansını əldən vermedi, hətta bu yönə müəyyən dərəcədə uğurlar əldə etdi. Məsələn, Azərbaycan dilinin Azərbaycanın 1978-ci il Konstitusiyasında dövlət dili kimi rəsmiləşdirilmesi, təhsil və elm sahəsində ana dilimizdə nəşrlərin sayının artması bunlara misal ola bilər.

Diger tərefdən, ittifaq imkanlarının bütün parametrləri ilə respublikanın inkişafına yönəldilməsi Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Belə ki, Onun rəhbərlik etdiyi dövrə Azərbaycan inkişaf etmiş sənaye potensialına malik respublikaya çevrildi. Bu zaman ittifaqın teleblərini yerine yetirmək yanaşı, ittifaqa göndərilən məhsulların çox hissəsinin Azərbaycana investisiya və maliyyə qismində geri qaytarılması, ayrı-ayrı sənaye sahələrinin yaradılması və xalqın bütün potensialını inkişafə yönəltməkən genişliq-yaslı tərəqqinin teməli atıldı.

Həmin dövrə o vaxta qədər Azərbaycanda mövcud olmayan və çatışmayan kadrların yetişdirilməsi, bir çoxlarının ittifaq təhsil müəssisələrinə göndərilməsi gələcəyə hesablanmış addımlar idi. Eyni zamanda hərbi sahədə kadrların yetişdirilməsi üçün Ulu Öndər böyük işlər görüb. Bakıda C.Naxçıvanki adına hərbi məktəbin yaradılması,

canda ikinci dəfə hakimiyyətə qayıtması və müstəqil dövlət qurmaq imkanı və bu yönə məqsədlərin reallaşması üçün istifadə edildi.

- Bahar xanım, müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu Heydər Əliyev yüksək postdan istefaya getdiğindən bir neçə il sonra Azərbaycana qayıdı və Bakıda yaşamağa imkan verilmədiyi üçün Naxçıvana getdi. Ümummilli Liderin Naxçıvan Muxtar Respublikasına rəhbərlik etdiyi dövrə də xalqımız qarşısında tutduğum vəzifənin hüdudlarını aşan misilsiz xidmətlər göstərib. Hətta Yeni Azərbaycan Partiyasının yaranması da həmin dövrə təsadüf edib. Ulu Öndərin Naxçıvandakı fəaliyyəti barədə fikirlərinizi biziimlə bölməyinizi istərdik.

- SSRİ rəhbərliyindən istefasından sonra Heydər Əliyevin Azərbaycana qayıtmamasına imkan vermedilər, hətta həyatı üçün təhlükənin mövcud olduğunu belə nəzərə almadan respublika rəhbərliyi tərəfindən onun ölkədən kənardə saxlanmasına cəhdler göstərilirdi. 1990-ci ilə Ümummilli Lider Azərbaycana qayıtsa da, Bakıda qalmamasına imkan verilmədi. Onun həmin vaxt mərkəzi hakimiyyətdə və respublika rəhbərliyində kifayət qədər yaxından tanıyan şəxslər tərəfindən müdafiə edilməməsi Naxçıvana getmesini şərtləndirdi. Əslində mövcud vəziyyət Onun üçün ağırlı bir məqam idi. Parlamentdə çıxışı zamanı və digər məsələlərdə ona qarşı göstərilən ədalətsizlik onun incik düşməsinə kifayət qədər haqq qazandırırdı. Lakin Heydər Əliyev sinəmadı və o vaxt doğma Naxçıvanın həndək və dayaq oldu.

Diger tərefdən, məharibə, iqtisadi böhran şəraitində yaşayışın naxçıvanlılar Ulu Öndəre özlərinin nicası və son ümidi yeri kimi baxırdılar. Buna görə de Ümummilli Lideri 1990-ci il iyulun 22-də şəhərin mərkəzi meydanına toplaşan 80 min insan böyük coşqu ilə qarşılıdı. Çünkü blokadada olan muxtar respublika əhalisi hem də erməni təcavüzü ilə qarşı-qarşıya idi. Məhz bu səbəbdən Ulu Öndərin Naxçıvanın təhlükəsizliyinin təmin edilməsi üçün atlığı addımlar muxtar respublikanın gələcək taleyində vacib rol oynadı. Üç tərefdən düşmən əhatəsində qalan, ümumiyyətə, dünyadan tamamilə təcrid edilən muxtar respublikanın blokadadan çıxarılması üçün Heydər Əliyev mühüm addımlar atdı. İran və Türkiyə ilə əlaqələr yaratdı, digər dövlətlərlə münasibətlər qurmaq yönündə işlər gördü.

Eyni zamanda, Heydər Əliyev yalnız muxtar respublika üçün deyil, bütün Azərbaycan üçün həyatı əhəmiyyət kəsb edən, dövlət quruculuğu prosesində mühüm rolu olan qərarların qəbul edilməsinə

nail oldu. Belə ki, Naxçıvan MSSR Ali Sovetinin 1990-ci il noyabrın 17-də keçirilən sessiyasında "Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının adının dəyişdirilməsi haqqında", "Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət rəmzləri haqqında" tarixi qərarlar qəbul edildi. Ulu Öndərimizin sədrliyi ilə keçirilən həmin tarixi sessiyada ilk dəfə olaraq Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin üçrəngli bayrağı Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Bayrağı kimi qəbul olundu. Həmçi-nin Heydər Əliyev dünya azərbaycanlılarının birliyini yaratmağın əhəmiyyətini nəzərə alaraq dekabrın 31-ni Dünya Azərbaycanlılarının Həmreylik Günü elan etdi.

Ümummilli Lider Naxçıvanda siyasi fəaliyyət göstərdiyi qısa zaman kəsiyində müstəqil, demokratik və dünyəvi dövlət yaradılması üçün siyasi və ideoloji əhəmiyyətli tarixi qərarlar qəbul etdi. Azərbaycanın müstəqil dövlət kimi sonrakı fəaliyyətinin bir sıra konseptual istiqamətləri məhz bu dövrə işlənib hazırlanırdı. Beleliklə, Naxçıvanda gedən tarixi proseslər zamanı atılan addımlar müstəqilliyin bərpası üçün mühüm rol oynadı. Bütün bu cəsarətli addımlar sübut edirdi ki, Heydər Əliyevin fəaliyyəti Naxçıvanın hüdudlarına siğmir.

Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) yaranması prosesine gəlincə, həmin dövrədən əlkəmizin bütün guşələrində qəlbində Heydər Əliyev və böyük Azərbaycana sevgi ilə yaşayış yüz minlərin insan respublikadakı vəziyyəti yaxından izleyirdi. Bu vəziyyət yenicə müstəqillik qazanan respublikanın gələcək tələyi üçün ciddi təhlükələrin olduğunu göstərirdi. AXC-Müsəvət cütlüyü bir-birinin ardına buraxıldığı siyasi səhvələr, cinayətə bərabər əməller Azərbaycanın müstəqilliyini sual altında qoyurdu. Getdikcə artan ziddiyyətlər və xaç insanlarında narahatlıq yaradırdı. Bütün bunalı təbii olaraq xalqın Heydər Əliyevin böyük siyasetə qayıtmaması arzusunun daha da alovlanmasına getirib çıxardı. Çünkü Ümummillil Liderin Naxçıvanda atlığı addımları, orada həm erməni təcavüzünün qarşısının alınması, həm də ictimai-siyasi sabitlik yaratması yönündə fəaliyyətini insanlar görür və Azərbaycanın xilası üçün ondan kömək gözləyirdilər. Bu məqamda siyasi cəhətdən kifayət qədər fəal şəxslər, o cümlədən ziyalılar həmin fəallığını məhz Azərbaycanın müstəqilliyinin qorunmasına yönəltmək üçün əsas mərkəz rolunu oynaya biləcək, müstəqilliyi şəxsi və qrup mövqeyindən üstün tuta biləcək siyasi təşkilatın yaranması və rəhbərliyində Ümummillil Lideri görmək istəyi ilə Ulu Öndəre üz tutdular. Heydər Əliyev isə bir çox müzakirələrdən sonra belə bir siyasi par-

tiyanın yaranmasını məqsədə uyğun hesab etdi və özünün də bu partiyanın rəhbərliyində təmsil olunmasına razılığını bildirdi.

Lakin o dövrde Heydər Əliyevin adından belə ehtiyat edən Azərbaycan iqtidarı partiyanın Bakıda təsis olunmasına imkan vermedi. Çünkü mövcud hakimiyət Ulu Öndərin rəhbərliyi altında siyasi partiyanın yaranmasına icazə verilməsini özünün siyasi iflası hesab edirdi. Odur ki, bunun qarşısını almaq üçün bütün tədbirlərə əl atıldı. Buna baxmayaraq, Heydər Əliyevi özüne lider hesab edən şəxslər axın-axın Naxçıvana üz tutur və bu prosesi sürətləndirmək üçün işlər görürdü. Ovaxtı iqtidar Naxçıvana edilən bu səfərlərin də qarşısını almağa çalışırdı. Bu tezkiq və təsirlərə baxmayaraq, 1992-ci ilin noyabrında Yeni Azərbaycan Partiyası təsis olundu. Naxçıvanda 500 nümayəndənin iştirakı ilə keçirilən konfransda Heydər Əliyev yekdillikle partiyanın sədri seçildi.

Bir maraqlı məqamı qeyd edim ki, məhz Ulu Öndərin özü Yeni Azərbaycan Partiyasının program və nizamnaməsini işləyib hazırladı. Həmin program sənədində partiya quruculuğu, partiyanın məqsəd və məramları çərçivəsində Azərbaycanın gələcək inkişaf perspektivi konkret olaraq qeyd olundu. Həmin program sonradan Azərbaycanın inkişafı üçün vacib bir sənədə çevrildi. Ümummilli Lider bu partiyanın Azərbaycanın irəliyə aparacaq siyasi güc mərkəzinə çəvirləcəyinə böyük ümid bəsleyirdi. Ona görə də onun programında qarşıya qoyulan vəzifələr yalnız partiya fəaliyyəti üçün nəzərdə tutulmamışdı və geniş əhatə dairəsinə malik idi. Onu da qeyd edim ki, bu təsis konfransından sonra respublikanın bütün ərazilərində YAP rayon və şəhər təşkilatları yaranmağa başlıdı. Mən o vaxt Yasamal rayonu ərazisində bu proseslərə qoşuldum və qısa bir müddətdə insanların kütłəvi şəkildə partiyaya axın etdiyinin şahidi oldum.

- **Qeyd etdiyiniz kimi, Azərbaycanda təsadüfən hakimiyətə yiylənmiş qüvvələr cəmi 1 il sonra 1992-ci ildə yaş senzi tətbiq edərək prezident seçilməsinə mane olduqları dahi şəxsiyyətin köməyinə möhtac oldular. Azərbaycanın dövlətçiliyinin xilası, qurtuluşu kimi dəyərləndirilən həmin dövrə xilaskarlıq missiyasını üzərinə götürən Ulu Öndərin 1993-cü ilin iyunundan başlayan 10 illik fəaliyyətinin əsas məqamlarına toxunmağınızı xahiş edirik.**

- Əlbəttə, həmin dövdə olduqca təhlükeli vəziyyət yaranmışdı və doğrudan da Azərbaycan paraçalanmaqdandır, vətəndaş mühərabəsinən qurtuldu. Xalqın xilası üçün yeganə istinadgah olan Heydər Əliyevin sayesinde Azərbaycan müstəqilliyini qoruyub saxladı.

Məlum olduğu kimi, təsadüfən hakimiyətə yiylənən, heç bir iqtisadi və siyasi konsepsiyası, programı olmayan AXC-Müsavat cütlüyüün səriştəs fəaliyyəti dövlət quruculuğunda və dövlət idarəciliyində, habelə xalqın müdafiə qabiliyyətini mühərabə şəraitində olan Azərbaycanın təhlükəsizliyinə yönəltmək işində uğur qazanılmasını istisna

edirdi. Son nəticədə müstəqillik əldə etdiğindən qısa müddət sonra Azərbaycan neinkin müstəqilliyin itirilməsi, ümumiyyətlə, parçalanma təhükəsi ilə üz-üzə qaldı. Belə bir məqamda xalqın verdiyi düzgün qərar Heydər Əliyevə müraciət olunması və təkidə hakimiyətə qayıtməsi oldu.

Ulu Öndərin hakimiyətdə kifayət qədər mühüm posta seçilməsi bu prosesi təhlükəsiz mərcaya, vətəndaş mühərabəsindən xilas yoluna yönəltməye imkan verdi. Çünkü Heydər Əliyevi geliş Azərbaycanı vətəndaş qarşıdurmasından xilas etdi, qısa müddətdə ölkədəki separatçı qüvvələrin fəaliyyətinə son qoyuldu. Tarix də göstərdi ki, həmin qərar Azərbaycan xalqının və dövlətinin sonrakı taleyinin həllində, dövlətçiliyinin bünövrəsinin qoyulmasında əsas amil kimi çıxış edib.

Burada mühüm məqamı qeyd etmek istərdim ki, Azərbaycan Prezidenti seçildikdən sonra Ümummilli Liderin birbaşa xalqa müraciəti və bundan sonra könüllü olaraq kütłəvi şəkildə cəbhəyə yollanan vətən övladlarının qəhrəmanlığı sayəsində Azərbaycan Ordusunun 1994-cü ilin yanvarında həyata keçirdiyi Horadız əməliyyatı ilə Füzuli rayonunun 22 kəndi və 1 qəsəbəsi işğaldan azad olundu. Nəticədə düşmən atəşkəsə razı oldu və elə olunan atəşkəsden sonra Azərbaycan dövlət quruculuğu mərhəlesinə qədəm qoydu.

Bundan sonra ölkənin müdafiə qabiliyyətinin gücləndirilməsi, iqtisadi tənzəzüldən xilas edilmesi, daxili ictimai-siyasi sabitliyin təmin olunması və xarici siyasetinin müəyyənəşdirilməsi istiqamətində mühüm işlər görüldü. Bu da keçmiş iqtidarı fəaliyyəti nəticəsində ölkənin düşdürü siyasi blokadadan, izolyasiyadan qurtulmaq üçün zəmin yaratdı. Ümummillil Lider keçmiş hakimiyətin yanlış siyaseti nəticəsində münasibətlərin gərgin olduğunu dövlətləri ilə, habelə dünya siyasetində həlledici rola malik böyük güclər əməkdaşlığın mümkün olmasını sübut etdi.

Bütün bunlar da Azərbaycanın siyasi və iqtisadi potensialı yüksək olan bir dövlət kimi formalasmasına, hətta dönya aparıcı dövlətləri ilə tərefədəş qismində çıxış etməsinə imkan yaratdı. Azərbaycanın bu mövqeyə çıxməsi onun gələcək təhlükəsizliyinin qarantisi olan münasibətlərin qurulması, bu kontekstdə beynəlxalq əhəmiyyətli layihələrin həyata keçirilməsində milli maraqların qətiyyətə təmin olunması baxımdan mühüm tarixi əhəmiyyət daşıdır.

Ulu Öndərin hakimiyətə yenidən qayıdışından dərhal sonra qanunvericiliyi sahəsində islahatlar aparıldı, müstəqil Azərbaycanın ilk Konstitusiyası qəbul edildi, ilk parlament seçkiləri keçirildi, gənclər siyaseti, mədəniyyət, idmanın inkişafı sahəsində addımlar atıldı. Ümummilli Lider Heydər Əliyev Azərbaycanın dövlət müstəqilliyini xilas etməklə yanaşı, ölkəmizdə yaşayan bütün xalqların və millətlərin hüquqlarının təminatçısı olduğunu sübuta yetirdi. Bununla da əsl vətəndaş cəmiyyətinin qurulmasına zəmin yaratdı. O, həmçinin xaricdə Azərbaycan diasporunun formalasdırılması, dönməzliyini qoruyub saxladı.

Məlum olduğu kimi, təsadüfən hakimiyətə yiylənən, heç bir iqtisadi və siyasi konsepsiyası, programı olmayan AXC-Müsavat cütlüyüün səriştəs fəaliyyəti dövlət quruculuğunda və dövlət idarəciliyində, habelə xalqın müdafiə qabiliyyətini mühərabə şəraitində olan Azərbaycanın təhlükəsizliyinə yönəltmək işində uğur qazanılmasını istisna

azərbaycançılıq ideologiyası ətrafinda birləşdirilməsinə nail oldu.

Azərbaycan müstəqillik tarixinin Heydər Əliyevin hakimiyətine təsadüf edən həmin 10 illik dövrü Ulu Öndərin Azərbaycan xalqını ağır veziyyətdən çıxaraq uğura qovuşdurması, müstəqilliyinin, eyni zamanda bu müstəqilliyin dönməzliyinin, əbədiliyinin təmin olunması ilə yadda qalır.

Ümummilli Liderin hakimiyəti dövründə Azərbaycan Respublikası beynəlxalq təşkilatların bərabər hüquqlu üzvüne çevrildi. Azərbaycanın daha uğurlu beynəlxalq əhəmiyyətli layihələrin təşəbbüsü kimi çıxış etməsi, bəzilərinin həyata keçirilməsi və digərlərinin də əsasının qoyulması Ulu Öndərin adı ilə bağlıdır. Azərbaycan neinkin öz təbii ehtiyatlarının, digər dövlətlərin də enerji ehtiyatlarının Azərbaycandan keçməkle dünya bazarına çıxaraq beynəlxalq əhəmiyyətli layihələre imza atdı. Yeni neft və qaz ya taqlarının işlənməsi üçün xarici dövlətlərin nüfuzlu şirkətləri ilə müqavilələr imzalandı. “Əsrin müqaviləsi” sazişinin imzalanması ilə dönya-nın aparıcı dövlətlərinin nüfuzlu şirkətlərinin iştirak etdiyi konsorsiumların yaranmasına nail oldu. Azərbaycan daha genişməyəsi tərefədəşlər eldə etmək dövrünə qədəm qoydu. Öləkəmiz 1992-ci ilən BMT-ye, ATƏT-ə və bir çox beynəlxalq təşkilatlara üzv olmuşdu. Avropa Şurası başda olmaqla digər nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlara üzvlük nəticəsində isə Azərbaycan insan hüquq və azadlıqların qorunduğu bir məkanın bərabərhüquqlu iştirakçısına çevrildi. Və biz bu vəzifənin hansı çətin və məsuliyətli bir dövrə yerine yetirilməsi haqqında məlumatları bugünkü və geləcək nəsle çatdırılmalıq ki, müstəqilliyin nəyin bahasına qorunub saxlandığını dərk etsinlər və unutmasınlar.

- **Sizin de qeyd etdiyiniz kimi, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin fəaliyyətinin bütün mərhələləri göstərir ki, müsəir müstəqil Azərbaycanın inkişafı məhz Onun yorulmaz, çoxşaxəli fəaliyyəti sayəsində mümkün olmuşdur. Heç kimə sirr deyil ki, Ulu Öndərin əsasını qoyduğu siyaset Prezident İlham Əliyev tərəfindən müasir dövrün tələbləri və reallıqlarına müvafiq surətdə uğurla davam etdirilir. Bu baxımdan, müsəir müstəqil Azərbaycanın hazırlığı və gələcək inkişafını necə dəyərləndirirsiniz?**

- Bu bir faktdır ki, Ümummilli Liderin en böyük xidməti Azərbaycan dövlətinin sonrakı dövr üçün inkişafını, xalqın bugünkü və gələcək rəfahını, təhlükəsizlik, sabitlik və tərəqqi şəraitində yaşamasının dönməzliyini təmin edən siyasi xadimi yətişdirməsi oldu.

Təbii ki, Heydər Əliyev irsi Azərbaycanın gelecek inkişaf üçün fundamental əsas kimi çıxış edir. Lakin XXI əsrin əvvəlində dünyadakı proseslər də dəyişirdi. 2003-cü ilin ortalarında Ulu Öndərin qəbul etdiyi vacib qərarlardan biri cənab İlham Əliyevin sonrakı 5 illik dövr üçün prezidentliyə namizədliyinin irəli sürülməsi idi. Yeni Azərbaycan Partiyası da bu qərarı yekdillikle destəklədi. Xalq böyük səs coxluğu ilə İlham Əliyevi dövlət başçısı seçməklə bu davamlı inkişafın təmin

olunmasına böyük dəstək verdi. Çünkü, istər xarici, istərsə də daxili siyasetdə əsası Ümummillil Lider tərəfindən qoyulan bu siyasi xətt davam etdirilməli idi. Bu da bir həqiqətdir ki, xaricdəki bəzi iqtisadi və siyasi dairələrin dəstəyi ilə daxildə məqam gözləyen qüvvələr var idi və onlar 2003-cü ilin oktyabrında keçirilən prezident seçkisindən sonra sabitliyi pozmağa cəhd etdilər. Lakin Ulu Öndərin əsasını qoyduğu Azərbaycan dövlətçiliyinin sarsılmaz olduğu həmin dövdə bir dəsə səbət olundu.

Bundan sonra Azərbaycanda sabitlik və inkişaf dövrünün yeni mərhəlesi başladı. Bu 15 ilde Azərbaycanın rifahı, çiçəklənməsi, ölkəmizin regionda və dünyada nüfuzun daha artması, beynəlxalq hüququn en mühüm aktorlarından birinə çevriləməsi, vətəndaşların, dövlətin təhlükəsizliyinin müdafiəsi yönündə çox mühüm addımlar atılıb. Azərbaycan dövlətinin hərtərəfli qüdrətli dövlətə çevrilməsi üçün Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev bu ilər ərzində atdığı addımlar beynəlxalq dairələr tərəfindən de dəsteklənilər. Artıq etiraf edilir ki, Azərbaycan son 15 ilde olduğu qədər qüdrətli və qətiyyətli mövqeye malik olmayıb.

Bugünkü uğurlarımız üçün əlbəttə ki, ilk növbədə Heydər Əliyev şəxsiyyətinə, onun müyyənəşdirildiyi ideoloji, siyasi xəttə və bu xəttə davam etdirilmə üçün siyasi varişliyi üzərinə götürmüş İlham Əliyevə borcluyuq.

- **Bahar xanım, Ümummilli Liderin banisi olduğu Yeni Azərbaycan Partiyasının rəhbərliyində təmsil olunan bir şəxs kimi hakimiyətə gəldiyi və dövlətçiliyinin qurulmasının sonrakı dövrəndə Ulu Öndər Heydər Əliyevlə bağlı xatirələrinizi bölüşməyini istərdik.**

- Men Ulu Öndərlə ilk dəfə 12 yaşındamda görüşmüşəm. Elə o zaman da Heydər Əliyev şəxsiyyəti mənim üçün eləmət-dər olmasının digər bir səbəbi partiyada yüksək vəzifəyə çəkilməyimlə bağlı idi. Bəzi dairələrdə “Bahar Muradova kimdir və niyə mehz O” səpkili suallar dolaşırı. Söhbət əsnasında Ümummilli Lider “Bilirsən də niyə mənim yanımıda eyleşmişən?”, - dedi və sonra davam etdi: “Çünki hər kəs bilməlidir ki, sən Yeni Azərbaycan Partiyasının icra Katibliyinə seçilmiş və səni mən seçmişəm”. Doğrudan da o hadisədən sonra bütün suallar ortadan qaxıldı. O müdrik insan bu addımı ilə sanki siyasetə yeni qatılan bir gənc qadını elə ilk növbədə qadınlara və ictimaiyyətə təqdim edirdi. Bu mənimlə bağlı olan maraqlı bir faktdır. Amma mən inanıram ki, Heydər Əliyevin hakimiyətə dərəcədə olduğu dövdə belə bir qayıgi, himayə təkcə mənə yox, digər gənclər də daim göstərilər. Bu da onu göstərir ki, Heydər Əliyev hər zaman yalnız xalqın ümumi deyil, eləcə də ayrı-ayrı şəxslərin fərdi tələyində də böyük rol oynamışdır və bu siyaset bu gün də ölkə Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən davam etdirilir.

Onu qeyd edim ki, Ümummilli Lider biz qadınların dövlət və ictimai həyata cəlb olunmağımiza xüsusi əhəmiyyət verməklə yanaşı, kadr kimi formalaslaşmamıza da xüsusi diqqət yetirir və yeri geldikdə bizi hər cür təhlükələrdən qorumağa çalışır, ugurlarımızı şəxsən dəyərləndirir. Bir YAP üzvü, Azərbaycan qadını kimi bu diqqət və himayəni həmişə üzərimdə hiss etmişəm. Mən özümü şanslı insanlardan biri hesab edirəm ki, Onu tanıdım, onunla ənsiyyətdə olmuşam, onun tapşırıqlarını yerinə yətirmişəm, onun formalasdırıldı komanda en kiçik bir postdan bugünkü tutduğum vəzifəyədək yə keçmişəm.

Ulu Öndərlə dəfərlərlə görüşmək mənə qismət olub. Amma ən yadda qalan hadisələrdən biri haqda danışmaq istəyirəm. 1999-cu ilin dekabr ayında Yeni Azərbaycan Partiyasının I Qurultayı keçirilmiş, YAP icra Katibliyi yeni formalaşdırılmış və YAP icra katibinin

müavini, Siyasi Şura və İdare Heyyətinin üzvü seçilmişdi.

Mənim üçün çox vacib olan bu seçkidən bir neçə ay sonra 2000-ci il martın 7-də ovaxkı Respublika sarayında keçirilən ənənəvi bayram tədbirində protokol xidmetinin işçilərindən bir mənə yaxınlaşdı və Ümummillil Lider Heydər Əliyev əyleşdiyi sərada oturmağa dəvet edildi. Məndən sağda və solda kreslolar boş idi. Buz zaman təsvirvürümə getirmədiyim hadisə baş verdi və Heydər Əliyev zala daxil oldu və mənim yanımıda kreslərə əyləşdi. Tədbirin əvvəlinde tanınmış Azərbaycan qadınları haqqında film nümayiş etdirilirdi. Birdən o əlini ekranə uzadıb soruşdu ki, o qadını tanıyrısanmı? Gösterdiyi qadın Azərbaycanın ilk qadın teyyarəcisi Leyla Məmmədəyova idi. Sonra digər məsələlər, o cümlədən YAP icra Katibliyində işlərle maraqlıdı. Çox maraqlı bir səhərbət tərəfi və soruşularla bərədə məlumatlı olmağımla onu qanı etdiyim üçün sevinirdim.

Həmin görüşdəki bir məqamı da ilk dəfə dile getirmək isteyirəm. Bu hadisənin mənim üçün eləmət-dər olmasının digər bir səbəbi partiyada yüksək vəzifəyə çəkilməyimlə bağlı idi. Bəzi dairələrdə “Bahar Muradova kimdir və niyə mehz O” səpkili suallar dolaşırı. Söhbət əsnasında Ümummillil Lider “Bilirsən də niyə mənim yanımıda eyleşmişən?”, - dedi və sonra davam etdi: “Çünki hər kəs bilməlidir ki, sən Yeni Azərbaycan Partiyasının icra Katibliyinə seçilmiş və səni mən seçmişəm”. Doğrudan da

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin xalqımızın milli-mənəvi dəyərlərinin qorunub saxlanması tarixi xidmətləri əvəzsizdir

**YAP İcra katibinin müavini,
Dini Qurumlarla İş üzrə
Dövlət Komitəsinin sədri
Mübariz Qurbanının
yap.org.az-a müsahibəsi**

- Mübariz müəllim, mayın 10-da Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri, müasir müstəqil Azərbaycanın memarı və qurucusu, böyük dövlət xadimi Heydər Əliyevin anadan olmasının 96-ci ildönümü tamam olur. Heydər Əliyev şəxsiyyətinin Azərbaycanın zəngin dövlətçilik tarixində yeri və rolü, Ulu Öndərin xalqımız qarışındaki misilsiz xidmətləri barədə nə deyə bilərsiniz?

Xalqların və dövlətlərin tarixi inkişaf yoluna müxtəlif hadisələr və proseslərin fonunda nəzər salıqlıda lider amilinin həlliçi rola malik olduğu aydın görünür. Daha dəqiq desək, ölkəsinin sahib olduğu resurslar və mexanizmləri milli məqsədlərə yönəldən, xalqı arxasında aparan, dövlətinin tarixini siyasi səhnəsində özünəməxsus yer tutmasına təmin edən liderlər həm tarixi şəxsiyyətlər, həm də tarix yaradan şəxsiyyətlər kimi yaddaşlara əbədi həkk olunurlar. Şübəhəsiz ki, hər bir xalq öz tarixi şəxsiyyətləri ilə fəxr edir, onların yaratdığı irse bütün dövlərdə böyük ehtiramla yanaşır. Azərbaycan xalqı da hər zaman tarixi şəxsiyyətləri ilə fəxr etmişdir. Müasir Azərbaycan dövlətinin memarı və qurucusu, xalqının və dövlətinin müstəqilliyi, inkişafı naminə böyük xidmətlər göstərmiş Ümummilli Lider Heydər Əliyev hər zaman fəxr edəcəyimiz, qürur hissi ilə xatırlayacağımız dahi şəxsiyyət və böyük dövlət xadimidir. Ulu Öndər Heydər Əliyev tarixi prosesə təsir göstərməye qadir şəxsiyyət kimi Azərbaycan xalqı və dövlətçiliyi üçün misilsiz işlər görmüşdür. Əminliklə söyləmək olar ki, Heydər Əliyev Azərbaycan xalqının və dövlətinin taleyklü problemlərini həll edən tarixi şəxsiyyət olmaqla yanaşı, həm də tarixi yaradan şəxsiyyətdir. Ulu Öndərin milli və dövlətçilik maraqlarına xidmət edən zəngin fealiyyəti Azərbaycan xalqının tarixində dərin iz buraxaraq əsl dövlət idarəciliyi məktəbinə çevriləib. Azərbaycan xalqı bundan sonra da bu böyük məktəbdən, Ümummilli Liderin zəngin siyasi irlərindən ölkəmizin inkişafı, xalqımızın rəfahı naminə faydalanaçaq, Azərbaycan Heydər Əliyevin ideyaları əsasında tərəqqi yolunda əmin addimlarla irəliləyərək yeni zirvələr fəth edəcək. Yeni əminliklə söyləmək olar ki, Heydər Əliyev irlər gələcək nəsillər üçün də zəngin xəzinə olacaq.

Ulu Öndər Heydər Əliyev o şəxsiyyətlərdir ki, O, özü bir tarix, salnamə yaratmış, zamanın axarını nizamlamaq qüdrətinə sahib olmuşdur. Azərbaycanın müstəqil dövlət kimi mövcudluğunun qorunub saxlanması, inkişafı, ölkəmizdə sabitlik və həmrəyliyin təmin olunması bilavasitə Ulu Öndər Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Heydər Əliyevin öz xalqı və dövləti qarışındakı misilsiz xidmətləri Azərbaycan tarixinin şanlı səhifələrini təşkil etməkdədir. Ümumiyyətlə, Ulu Öndər Heydər Əliyevin heyatı amalı, zaman və məkan anlayışına siğmayan siyasi fəaliyyətinin əsas məqsədi azad və müstəqil dövlət qurmaq idi. Ümummilli Liderimiz Azərbaycanı özünə güvənən qüdrətli bir ölkəyə çevirmək istəyirdi. Bu yolda qəti addımlar atır, əməli işlər görür, Azərbaycanın etibarlı, sağlam gələcəyini qururdu. Xalq Onu sevir, parlaq zəkasını qiymətləndirir və öz liderinə, Onun yeritdiyi siyasi kursa inanaraq ardınca gedirdi. Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin bərpası ərəfəsində gedən proseslərdə Heydər Əliyev tarixi şəxsiyyət, lider olaraq Azərbaycan xalqının taleyinə təsir göstərən əhəmiyyətli addımlar atdı. 1993-cü ilin yayında Azərbaycan olunduqca mürəkkəb şəraitdə olduğu zaman xalqın təkidlə Ulu Öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıtmamasını tələb etmesi heç de təsadüfi deyildi.

Həmin il iyundan 15-də müdrik siyasetçinin, təcrübəli dövlət xadiminin hakimiyyətə tarixi qayıdışı ilə Azərbaycan tarixinin yeni, əzəmetli mərhələsinə qədəm qoydu. Bu qayıdış ilə ölkənin ictimai-siyasi, sosial-iqtisadi, elmi-mədəni həyatında, beynəlxalq əlaqələrində dönüş yarandı, elmi əsaslar uyğun şəkildə müstəqil dövlət quruluğu prosesi başlandı. Ulu Öndər Heydər Əliyev tarixə müasir müstəqil Azərbaycanın memarı olaraq düşdü. Ümummilli Liderin hakimiyyətə gəlisi ölkəmizi yalnız iqtisadi cəhətdən irəli aparmadı, eyni zamanda, Azərbaycan xalqının mənəvi aləmində, psixoloji durumunda, milli şüurunda böyük tekamülün, dəyişikliyin yaranmasına getirib çıxardı. Yəni Ulu Öndərin Azərbaycanda siyasi hakimiyyətə gəlisinin iqtisadi, siyasi, sosial, mənəvi, psixoloji, ideoloji əhəmiyyəti var idi. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin zəngin dövlətçilik təcrübəsi, möhkəm iradəsi, məqsədyönlü və uzaqgörən siyaseti nəticəsində respublikamız hərtərəfli və dinamik inkişaf yoluna qədəm qoydu. Heydər Əliyev özünün gərgin əməyi, uğurlu daxili və xariçi siyaset strategiyası ilə ölkəmizin iqtisadi inkişafının, daxili siyasi sabitliyin və əmin-əmanlığın, milli-mənəvi dəyərlərə qayıdışın, bu dəyərlərin qorunması və təbliğ edilməsinin rəhənine çəvrildi. Biz Ümummilli Liderin müstəqillik dövründə, yəni 1993-2003-cü illərdə Azərbaycana rəhbərliyi dönmədə ölkəmizin keçidiyi inkişaf yoluna, qazanılan nailiyyətlərə nəzər salıqlıda Görürük ki, Azərbaycan, sözün əsl mənasında, sabitlik adası kimi çox mühüm zirvələr fəth edib, beynəlxalq münasibətlər sisteminde söz və nüfuz sahibinə əvvəlib. Bütün bunların nəticəsidir ki, müstəqil Azərbaycan 1993-cü ildən bu gün qədər inkişaf yolunda inamlı irəliləyir, qazanılan möhtəşəm uğurlar ölkəmizin qüdrətinin daha da artmasını təmin edir.

- Yeri gəlmışkən, Ulu Öndər Heydər Əliyevin milli-mənəvi dəyərlərin qorunması və təbliği, eyni zamanda, ölkəmizdə din-dövlət münasibətlərinin tənzimlənməsi istiqamətində həyata keçirdiyi işlərin əhəmiyyəti nədən ibarətdir?

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Azərbaycanın özünəməxsus dövlət-din münasibətləri modelinin formalasdırılmasında, eləcə də milli-mənəvi dəyərlərin qorunub saxlanılması xidmətləri əvəzsizdir. Da-ha deqiq desək, Ulu Öndər Heydər Əliyev milli və dini dəyərlərimizin qorunmasında, İslam dininə ehtiram göstərilməsində, xalqımızın dini əqidəsinin daha da möhkəmləndirilməsində, eləcə də ölkədə vicdan azadlığını bərqərar edilməsində, tolerant və multikultural ənənələrimizin təbliğində və təşviqində əməli fəaliyyəti ilə misilsiz rol oynayub. "Biz azərbaycanlılar öz tariximizlə, milli-mənəvi dəyərlərimizlə fəxr edirik, öz doğma ana dilimizlə fəxr edirik. Bunlar hamısı bizim milli mənəviyyatımız, milli-mənəvi dəyərlərimizdir. Bunlara görə də biz islam dininə, islam mədəniyyətinə mənsub olmağımızla da fəxr edirik", -deyən Ulu Öndər xalqda milli heysiyəti gücləndirmək, habelə zəngin ərismizi, mədəniyyətimizi, incəsənetimizi, adət-ənənələrimizi yaşatmaq, ana dilimizi inkişaf etdirmək üçün çox mühüm tədbirlər həyata keçirib. Qeyd etdiyimiz kimi, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin 1993-cü ildə hakimiyyətə qayıdışı ilə gənc dövlətin siyasi və iqtisadi əsasları yaradıldı, eyni zamanda, Azərbaycan xalqının milli-mənəvi ərismizi ehtiva edən ideya - azərbaycançılıq ideologiyası təşəkkül tapdı. Məhz Ulu Öndərin həyata keçirdiyi milli siyasetin fonunda sayəsində xalqın keçmişinə, milli adət-ənənələrinə, dininə dövlət səviyyəsində qayğı göstərilməyə başlanıldı, milli-mənəvi dəyərlərə münasibət əsaslı dərəcədə dəyişdi, bu dəyişikliyin fonunda ölkədə etiqad, inanc azadlığı bərqərar oldu. Vətəndaşların vicdan azadlığı Heydər Əliyevin müəllifi olduğu Konstitusiyamızın 48-ci maddəsində öz əksini tapdı.

Azərbaycan tarixən tolerantlıq, dini döyümlülük ənənələri ilə fərqlənədə, beynəlxalq standartlara cavab verən dövlət-din münasibətləri, tolerantlıq prinsipləri ölkəmizdə məhz Heydər Əliyevin xidmətləri sayəsində bərqərar olub. Ulu Öndərin həyata keçirdiyi ardıcıl və məqsədyönlü siyaset nəticəsində Azərbaycan Respublikasında insan hüquqlarının qorunmasına dair qanunvericilik bazası beynəlxalq hüquq normalarına uyğunlaşdırılıb, dövlət-din münasibətlərinin tənzimlənməsi prinsipləri təsbit olunub, dini etiqad azadlığı ilə bağlı normativ hüquqi aktlara riayət edilməsinə nəzarət gücləndirilib, konfessiyalar arasında dö-zumluşkılı mühiti yaxşılaşdırılıb, eləcə də dini-tarixi abidələrimizin tikintisi, bərpası və qorunması istiqamətində mühüm tədbirlərin həyata keçirilməsinə başlanılıb. Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbaycanda hakimiyyətə qayıtdıqdan sonra ölkədə iqtisadi cətinliklərin mövcud olmasına baxmayaq, Bibi Heybət, Təzə Pir məscidlərinin təmir və bərpasına xüsusi diqqət göstərdi. Bunuyla yanaşı, Ulu Öndər 2001-ci il iyundan 21-de Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin yaradılması barədə Fərman imzalandı və Dövlət Komitəsinin qarşısına Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 48-ci maddəsinin həyata keçirilməsi üçün müvafiq şəraitin yaradılması, dini etiqad azadlığı ilə bağlı qanunvericilik aktlarına riayət olunmasına nəzarətin təmin edilmesi, dini qurumların dövlət qeydiyyatına alınması, zərəri təriqətlərin fealiyyətinə son qoyulması və digər vəzifələr qoydu. Bu, dövlət-din münasibətlərinin tənzimlənməsi baxımından olduqca mühüm əhəmiyyətə malik idi. Bir sözə, Azərbaycanda dövlət-din münasibətlərinin əsası Ümummilli Lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulub.

- Mübariz müəllim, Siz Ulu Öndər Heydər Əliyevin əsasını qoymuş Azərbaycançılıq ideologiyasına toxundunuz. Milli həmrəylik və bütövlüyü təmin edən universal ideoloji formul olan azərbaycançılığın tolerant və multikultural dəyərlərin qorunub saxlanmasında rolunu necə xarakterizə etmək olar?

- Əvvələ qeyd edim ki, azərbaycançılıq məfkurəsi cəmiyyətdə sabitlik, əmin-amaliyyət təmin edərək dövlətçiliyin stabil əsaslar üzərində tərəqqisine geniş üfüqlər açmaqla yanaşı, öz humanist və bəşəri mahiyəti ilə fərqlənir. Burada həm də ayrı-ayrı din, dil və mədəniyyət daşıyıcılarına nəinki toxunulmazlıq hüquq verilir, hətta azlıq və çoxluq təşkil etməsindən asılı olmayaraq bərabər miqyasda hörmət, ehtiram göstərilir. Bu gün Ümummilli Lider Heydər Əliyevin müəllifi olduğu azərbaycançılıq məfkurəsi multikultural münasibətlərin hakim olduğu Azərbaycan cəmiyyətində və ictimai-siyasi münasibətlərin qeyri-müəyyənliyi ilə diqqəti cəlb edən beynəlxalq aləmdə öz orijinallığı ilə seçilir. Hər iki məfhum bir-biri ilə üzvi vəhdət təşkil edən ideologiya və həyat norması kimi ölkədaxili ictimai-siyasi və səsial-mədəni münasibətlərin tənzimləyicisi, hərəketverici qüvvəsi qismində çıxış edir, Qerble Şərqi qoşağından qərar tutmuş Azərbaycanın altrüst döşüncədən qaynaqlanan, bəşəri dəyərlərə ciddi önem verən, mənəviyyatı və humanist prinsipləri bütün maraqların fəvqündə saxlayan mövqeyində öz aydın ifadəsini tapmışdır.

Günümüzdə etnokonfessional zənginliyi özündə yaşıdan və birləşdirən ideoloji baxışlar sistemi kimi azərbaycançılıq məfkurəsi müstəqil Azərbaycan dövlətinin ana xəttini təşkil edir. Təsadüfi deyil ki, Ulu Öndər siyasi hakimiyyətə qayıdışının ilk gündə etdiyi çıxışda azərbaycançılığı dövlət idarəciliyi fəlsəfəsində əsas tezis kimi irəli sürmüdüd: "Azərbaycan Respublikasının ərazisində olan hər bir vətəndaş milliyyətdən, dinindən, siyasi mənsubiyyətdən asılı olmayaraq, eyni hüquqa malik olmalıdır. Əger biz bu məfhumları rəhbər tuta bilsek və bunu əməli surətdə həyata keçirə bilsek, biz Azərbaycan Respublikasında olan bütün xalqların, bütün millətlərin tam birləşməsini təmin edə bilərik. Bu bizim əsas vəzifələrimizdən biridir".

Azərbaycançılıq milli ideologianın əsası kimi müxtəlif xalqların, mədəniyyətlərin, ənənələrin, konfessiyaların üzvi surətdə birləşməni təcəssüm edir. O, milli maraqları ifadə edən güclü dövlət hakimiyyətinə və yüksək milli intizama, formalasın milli özünlərə əsaslanır, ən müxtəlif sosial təbəqələrdə anlaşma axtarır, millətin və dövlətin öz potensialından irəli gelən daimi islahatçılığı təbliğ edir. Bu gün azərbaycançılıq milli həyatın, konfessiyaların harmoniyasının çoxəşrlik enənesi, ölkədə yaşayan bütün millet və etnik qrupların qardaşlığının, qarşılıqlı əlaqə və qarşılıqlı təsirin tarixi, onların ümumi təmiri və müstəqil Azərbaycanın bütövlüyü uğrunda birgə mübarizənin tarixi təcrübəsidir. Beləliklə, azərbaycançılıq ideologiyası etnik yox, siyasi və vətəndaşlıq xarakteri daşıyır, yalnız müstəqil Azərbaycanın vətəndaşlarına münasibətdə deyil, Azərbaycanın müstəqil dövlətçilik ideyasını üstün tutanlara münasibətdə de birləşdirici funksiyasını yerinə yetirir. Bir sözə, azərbaycançılıq ideologiyası ilə multikulturalizm ideyası bir-birini tamamlayır.

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin xalqımızın milli-mənəvi dəyərlərinin qorunub saxlanması tarixi xidmətləri əvəzsizdir

Əvvəli-Səh -10

- *Xalqımızın zəngin milli-mənəvi dəyərlərinin qorunması istiqamətində Ümummilli Lider Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu dövlət siyaseti Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir. Eyni zamanda, Azərbaycan dünyada multikulturalizm mərkəzlərindən biri və tolerantlıq nümunəsi kimi tanınır, ölkəmizdə müxtəlif dinlərin və xalqların nümayəndələri sülh, əmin-amanlıq və məhrivanlıq şəraitində yaşayırlar. Bu barədə fikirlərinizi bildirməyinizi xahiş edirik.*

- Bu gün müstəqil Azərbaycan Ulu Öndər Heydər Əliyevin ideyaları əsasında inkişaf edir. Yəni Heydər Əliyev siyaseti bu gün de Azərbaycanın hərtərəfli inkişafına xidmət etməkdədir. Dövlətimizin hazırlıq parlaq və möhtəşəm nailiyətlərinin əsasını Ümummilli Lider tərəfindən qoyulan ideyalar teşkil edir. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə milli maraqlara və müasir qlobal çağrışılara uyğun həyata keçirilən uğurlu siyasetin qanuna-

uyğun nəticəsi kimi, Azərbaycan dünyada güclü, nüfuzlu dövlət, sabitlik adası və dinamik inkişafə malik olan ölkə kimi tanınır, qazanılan möhtəşəm nailiyətlər ölkəmiz qarşısında yeni perspektivlər açır. Yüksək beynəlxalq nüfuz, müsbət reputasiyaya malik olan Azərbaycan təkcə iqtisadi inkişaf modeli ilə deyil, həm de özündə milli və ümumiyyəti dəyərləri ehətiva edən zəngin mədəniyyəti ilə diqqəti cəlb edir, dünyada multikulturalizmün üvanlarından biri, tolerantlıq örnəyi kimi tanınır. Başqa sözə, Azərbaycan dünyaya milli inkişaf modeli ilə yanaşı, tolerantlıq və multikulturalizmin təşviqi, təbliği istiqamətində müttəqiqi nümunə təqdim edib.

Son illər bütün dünyada dini-millili, sosial-iqtisadi zəmində baş verən mənaqışların, vətəndaş mühərabələrinin fonunda ölkəmizdə müşahidə olunan sabitlik həmdə onun sübutudur ki, Azərbaycan bir çox ölkələrin sahib olmaq istədiyi, ancaq əldə etməkdə çətinliklər çəkdiyi, uğursuzluqlar yaşadığı ali dəyərlərin - tolerant və multikultural ənənələrin beşiyidir, bu sahədə onun öz təcrübəsi, bu təcrübəni qoruyub saxlayan, gələcək nəsillərə öturen dövlət-din modeli var. O model ki, dünyada tədqiq

edilir, öyrənilir və tətbiqinin əhəmiyyəti hər kürsüdə qətiyyətlə vurğulanır. Ümumiyyətlə, əsrlər boyunca Azərbaycan müxtəlif dinlərin və etnik qrupların nümayəndələrinin sülh və əmin-amanlıq şəraitində yaşadığı yer olub. Biz bugün də bu reallığın şahidi oluruq. Şamaxı şəhərində yerləşən, 743-cü ildə tikilmiş məscid müsəlman ələminin ən qədim məscidlərinən biridir. Azərbaycanın digər qədim şəhəri olan Şəki şəhərinin yaxınlığında Qafqazın ən qədim kilsələrindən biri olan Kış kilsəsi-Müqəddəs Yelisey kilsəsi yerləşir. Adalarını çəkdiyimiz hər iki məbəd dövlət tərəfindən əsaslı şəkildə təmir, bərpa edilib və qorunur. Bakıda qədim atəşpərəstlik məbədi olan Atəşgahın yerləşməsi isə Azərbaycanda Zərdüştlük dininin ənənələrinin olduğunu göstərir. Bütün bunlar Azərbaycanın qədim dövrdən bu güne qədər multikultural mühitə və dəyərlərə malik olduğunu, tolerantlıq ənənələrini yaşıtdığını bir daha ortaya qoyur. Təsadüfi deyil ki, bu gün heç kim, hətta bizə ikili standartlar prizmasından yanışmağı ənənəyə çevirmiş müəyyən dairelər də Azərbaycanda multikultural mühitin mövcudluğunu inkar edə bilmirlər, ölkəmizin tolerantlıq nümunəsi ol-

duğunu diqqətə çatdırırlar.

Bunlarla yanaşı, bu gün Prezident İlham Əliyev milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunub saxlanılması, təbliğ və təşviq edilməsini daim diqqət mərkezində saxlayır. Mənəvi Dəyərlərin Təbliği Fondu-nun təsis edilməsi dövlət başçısının milli-mənəvi dəyərlər sahəsinə göstərdiyi diqqət və qayının daha bir ifadesidir. Qloballaşma prosesinin getirdiyi bir sıra tendensiyaların müasir cəmiyyətlərə intensiv təsir göstərdiyi hazırlı şəraitdə xalqların milli xüsusiyyətlərinin, mədəniyyətinin, milli özünməxsusluğunun qorunub saxlanılması vacib əhəmiyyətə malikdir. Bu baxımdan, Mənəvi Dəyərlərin Təbliği Fondu-nun milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunması və gələcək nəsilə çatdırılması istiqamətində gördüyü işlər, həyata keçirdiyi ardıcıl və məqsədyönlü tədbirlər de bu kontekstdə xüsusi önem kəsb edir.

Dünyada multikulturalizm mərkəzlərindən biri kimi tanınan Azərbaycan, həmçinin beynəlxalq dialoq və əməkdaşlıq məkanı olaraq qlobal əhəmiyyətli nüfuzlu tədbirlərə ugurla ev sahibliyi edir, sivilizasiyalararası dialoqun intensiv və faydalı xarakter daşmasına fundamental töhfələr verir. 2008-ci

ildən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə həyata keçirilən "Bakı Prosesi" 10 il erzində müxtəlif qitələrdə yaşayan fəqli etnik, mədəni, dini və linqvistik mənsubiyyəti olan ayrı-ayrı insanlar və qruplar arasında qarşılıqlı anlayış çərçivəsində səmimiyyət və hörmətə əsaslanan fikir mübadiləsi üçün müsbət platforma yaradı bilib. Son olaraq cari ilin 2-3 may tarixlərində paytaxt Bakıda "Ayri-seçkilik, qeyri-bərabərlik və zorakı munaqışəyə qarşı fealiyyət namına dialoq quraq" şüarı altında V Ümumdünya Mədəniyyətlərərasi Dialoq Forumunun keçirilməsi bu baxımdan xüsusi qeyd edilməlidir. Forum Azərbaycan hökumətinin təşkilatçılığı, UNESCO, BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansı, Dünya Turizm Təşkilatı, Avropa Şurası və ISESCO-nun tərafdaşlığı ilə keçirilib, tədbirdə 100-dən çox ölkənin və 30-dan çox beynəlxalq təşkilatın yüksək səviyyəli rəsmiləri iştirak ediblər. Bütləyikdə, belə tədbirlər bəşəriyyət üçün aktual məsələlərin həlli yollarının müzakirə platforması kimi mühüm əhəmiyyətə malikdir, dünyaya mütəreqqi nümunə təqdim edən Azərbaycanın dirlər və mədəniyyətlərərasi dialoqa mühüm töhfələr verdiyini göstərir.

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyində Heydər Əliyevin anadan olmasının 96-cı ildönümüնə həsr olunmuş tədbir keçirilib

Tədbirdə Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi Aparatının nümayəndəleri, Milli Məclisin Aqrar siyaset komitəsinin sədri Eldar İbrahimov, Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) Yasamal rayon təşkilatının sədri Tağı Əhmədov, Yeni Azərbaycan Partiyasının Siyasi Şurasının üzvü, "İki sahil" qəzetinin baş redaktoru Vüqar Rəhimzadə, "Səs" qəzetiinin baş redaktoru Bəhrəz Quliyev, nazirliyin tabeli qurumlarının nümayəndələri iştirak ediblər.

SIA xəbər verir ki, tədbiri giriş sözü ilə açan kənd təsərrüfatı naziri İnam Kərimov ümummilli lider Heydər Əliyevin müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurulması, müstəqilliyinin qorunub saxlanılması istiqamətində fəaliyyətindən bəhs edib. Ulu Öndərin müstəqil

Azərbaycanın inkişafında misilsiz xidmətlərinin olduğunu deyən İnam Kərimov bildirib ki, hər il mayın 10-u Azərbaycan xalqı tərəfindən əhəmiyyətli, mötəbər gün kimi qeyd olunur: "Ümummilli Lider Heydər Əliyevin rəhbərliyi dövründə Azərbaycan siyasi və iqtisadi cəhətdən qüdrətli dövlətə çevrilib. Heydər Əliyev siyasi kursu Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir. Dövlət başçısının qəbul etdiyi qərarlar, imzaladığı Fərman və Sərəncamlar ölkə iqtisadiyyatının, o cümlədən aqrar sektorun davamlı inkişafına real zəmin yaradır".

Tədbirdə çıxış edən Milli Məclisin Aqrar siyaset komitəsinin sədri Eldar İbrahimov, Yeni Azərbaycan Partiyasının Yasamal ra-

yon təşkilatının sədri Tağı Əhmədov, "İki sahil" qəzetinin baş redaktoru Vüqar Rəhimzadə, "Səs" qəzetiinin baş redaktoru Bəhrəz Quliyev ulu önder Heydər Əliyev ilə bağlı xatirələrini bölüşüb. Çıxış edənlər vurgulayıb ki, xalqımızın tarixin ağır və sərt sınaqlarından çıxaran ümummilli lider Heydər Əliyev bütövlükde müasir Azərbaycanın dinamik və davamlı inkişafının bünövrsini yaradıb. Natiqlər bildiriblər ki, ümummilli liderin ölkəmizə rəhbərlik etdiyi dövr Azərbaycanda müstəqilliyyin əbədi və dönməz xarakter alması, dövlətçiliyin möhkəmləndirilməsi, iqtisadi inkişaf üçün möhkəm təməlin yaradılması ilə müasir tariximə əbədi həkk olunub.

Tədbirdə hakim Yeni Azərbaycan Partiyası sıralarına yeni daxil

olan 51 nəfəre partianın üzvlük vəsiqəsi təqdim olunub. Üzvlük vəsiqələrini kənd təsərrüfatı nəziri İnam Kərimov, Milli Məclisin Aqrar siyaset komitəsinin sədri Eldar İbrahimov, YAP Yasamal rayon təşkilatının sədri Tağı Əhmədov, YAP-in Yasamal rayon təşkilatının sədrinin birinci müavini Qərib Məmmədov, kənd təsərrüfatı nazirinin müavini Seyfəddin Talibov, "İki sahil" qəzetiinin baş redaktoru Vüqar Rəhimzadə, "Səs" qəzetiinin baş redaktoru Bəhrəz Quliyev təqdim ediblər.

İnam Hacıyev

9 may 2019-cu il

BDU-da Ulu Öndərin doğum günü qeyd edilib

Bakı Dövlət Universitetinin 96-ci ildönümüne həsr olunan tədbir keçirilib. SƏA-nın xəbərinə görə, tədbirdə BDU-nun rektoru Elçin Babayev, Yeni Azərbaycan Partiyasının icra katibinin müavini, millət vəkili Siyavuş Novruzov, "Yeni Azərbaycan" qəzetiñin baş redaktoru, millət vəkili Hikmət Babaoğlu, "İki Sahil" qəzetiñin baş redaktoru Vüqar Rəhimzadə, "Səs" qəzetiñin baş redaktoru Bəhruz Quliyev, millət vəkilləri, ali məktəbin müəllim və tələbə heyeti, KİV nümayəndələri iştirak ediblər.

Tədbirdə önce qonaqlar BDU-nun foyesində yerləşən Ulu Öndərin büstü öününe əklil qoyaraq, Ümummilli liderin xatirəsini ehtiramla anıtlar. Daha sonra tədbir Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himninin səsləndirilməsi ilə başlayıb. Çıxış üçün ilk söz BDU-nun rektoru Elçin Babayevə verilib.

O bildirib ki, Ulu Öndər Heydər Aliyevin irsi oluqca zəngindir: "Ulu öndər irlisinin dərk edilməsi çətin məsələlərdən biridir. O mükemmel dövlət quruculuğu konsepsiyasını işləyi, yerine yetirən dahi şəxsiyyətdir. Ümummilli lider Azərbaycanın dünyada layiqli yerini tutması üçün uzun müddət işləyib çalışdı. Dünyanın ən tanınmış insanları Heydər Aliyev haqqında danışanda Onun praqmatik Lider olduğunu bildirirlər. Ümummilli liderin həyata keçirdiyi töhfələr hələ uzun illər tədqiqatçılar tərefində araşdırılacaq. 1990-ci illərin əvvəlində Azərbaycan uğurumun kənarında da yanmışdı. Bunun qarşısını almaq mümkün deyildi. Belə bir çətin zamanda Heydər Aliyev Azərbaycanın siyasi sehnəsinə gelərək ölkəmizi xilas etmiş oldu".

Ümummilli lider tərefindən həyata keçirilən siyaseti nəticəsində bu gün dünyanın Azərbaycanla hesablaşdırığındı deyən rektor söyləyib ki, Ulu Öndər tekce yaşadığını dövrü deyil, gələcəyi düşünürdü: "Heydər Aliyevin Azərbaycana, regiona, bütün dünyaya töhfələr verdidi. Onun xatiresi xalqımızın qəlbində daim yaşayacaq. Bu gün Prezident İlham Aliyev də Ulu Öndərin siyasetini yeni çalarlarla həyata keçirir".

Çıxışdan sonra ali məktəbin si-

farişi "SƏS" Media Qrupu tərəfindən hazırlanan, Ümummilli lider Heydər Aliyevə həsr olunan video-film nümayiş etdirilib.

Tədbirdə məruzə ilə çıxış edən Yeni Azərbaycan Partiyasının icra katibinin müavini, millət vəkili Siyavuş Novruzov söyləyib ki, Ulu Öndər fealiyyəti ilə bir daha sübut etdi ki, əgər bir şəxs qarşısına dövləte xidmətçilik etməyi qoyubsa ona heç kim və heç ne mane ola bilməz: "Bu gün bəziləri öz xidmətləri başqa cür təqdim etməyə çalışırlar. Həmin şəxslər guya həmin dövrdə mövcud olan sistemin, dövlət quruluşunun düzgün olmadığı üçün fealiyyətlərini təqdim edə bilənlərini bildirirlər. Lakin Ulu Öndər bunun üzərində xət çəkdi və sübut etdi ki, xidmət göstərmək üçün istəmək lazımdır".

YAP-in icra katibinin müavini söyləyib ki, dünyada çox az ölkələr var ki, onlar müstəqil siyaset həyatı keçirir: "Azərbaycan da bu az ölkələr sırasındadır. Təbii ki, bütün bunları Ümummilli Liderin əsasını qoymuş siyaset nəticəsində əldə etmək mümkün olub. Tarixə nəzər salsaq görərək ki, ən acıncacaqlı müstəqillik 15 respublika arasında Azərbaycana qismət olub. Baxmayaraq ki, Azərbaycan digərlərindən güclü idi, amma ölkəmiz ən çətin və ağır müstəqillik dövrü yaşıyib. Çünkü, o vaxtki rəhbərlikdə olan insanlar fealiyyətlərini xalqın rifahına, müstəqil dövlətin qurulmasına deyil, Ümummilli Liderin əvvəlki dövründəki fealiyyətinin təhlilinə həsr edildilər. Onlar ordu yaratmaq əvəzinə şər, böhtən atmaqla məşğul idilər. Lakin Ulu Öndər hakimiyyətə gəldikdən sonra bunlara son qoymıldı".

Ulu öndər Heydər Aliyevin tələbələrin xaricdə oxuması istiqamətində əvəzolunmaz addımlar atdıñi deyən S.Novruzov deyib ki, Azərbaycanlıq ideologiyası Ümummilli lider tərefindən hazırlanıb: "O kiçik bir dövlətin böyük prezidenti idi. Bütün ölkələrdə Ulu Öndər olan hörmət çox yüksək idi. Ümummilli lider Azərbaycanı yüksək şəkilde təqdim edirdi. Onun atlığı ən gözəl addımlardan biri hakimiyyətinin davamlılığını təmin etməkdir. Bu, ilk növbədə YAP-in yaradılması idi. Partiyanın ilk təşkilati Məhz BDU-da yarandı və daha sonra bütün rayonlara sə-

pələndi. Ulu Öndərin hakimiyyətə gəldiyi zamanla indiki Azərbaycanı müqayisə etsək yerlə göy qədər fərqi görə bilerik. Prezident İlham Aliyev də Ulu Öndərin siyasi xəttini uğurla davam etdirir. Ümummilli lider özü də bildirirdi ki "Mən İlham Aliyevə güvənirəm və əminim ki, O mənim yarımcıq qoymuş işləri davam etdirəcək".

Bu gün Azərbaycanın beynəlxalq təşkilatlarda təmsil olunduğu xüsusi vurğulayan millet vəkili qeyd edib ki, əldə olunan uğurlar Prezident İlham Aliyevin cəsarəti addımları nəticəsində əldə olunub. Bu gün biz Heydər Aliyev irlisinin hərtərəflı şəkildə davam etdiyini görürük və buna dəstək verməliyik".

Ötən həftə Azərbaycanda V Ümumdünya Mədəniyyətlərərəsə Dialoq Forumunun keçirildiyini xatırladan S.Novruzov qeyd edib ki, forumda bir sıra ölkələrdən yüksək nümayəndə heyetləri iştirak etməklə yanaşı, Azərbaycanın yüksək təşkilatlılığınından söz açır, ölkəmizin inkişafı, sabit və təhlükəsiz olduğunu bildirildi. Azərbaycan bu gün sabitlik adasıdır. Biz bu sabitliyi qorunmalıyıq".

"Yeni Azərbaycan" qəzetiñin baş redaktoru, millət vəkili Hikmət Babaoğlu çıxış edərək vurğulayıb ki,

ki, Ulu öndər Azərbaycan üçün Ümummilli lider, dünya üçün ümumbehəseri liderdir. 90-ci illerin əvvəllerində Azərbaycanın böhran şəraitində olduğunu xatırladan baş redaktor söyləyib ki, bu böhranın həm siyasi, həm iqtisadi, həm də digər səbəbləri var idi:

"Bu mərhələdə Ulu öndər Azərbaycan dövlətçiliyinin siyasi, iqtisadi əsaslarının formalasdırılmasına nail oldu. Bundan sonra milli ideologiya yarandı, Konstitusiya qəbul edildi, vətəndaş cəmiyyəti formalasdırıldı, cəmiyyətə hüquqı dövlət anlaysıtı təqdim edildi. Əgər Azərbaycan bu mərhələləri keçməseydi, indiki inkişafına nail ola biləməzdə. Ulu öndər azərbaycançılığı milli ideologiya kimi təqdim etdi. Bu ideologiya milli neokonservativmdir. Tarix sübut etdi ki vaxtılıq irəli sürülən bu fikirlər Azə-

baycanın sonrakı inkişafını müəyyənələşdirdi. Ulu öndər Azərbaycan dilinin dövlət dili kimi təsbitində də mühüm rol amlakdır. Azərbaycan Konstitusiyası Ümummilli liderin şah əsəridir. Ulu öndər azadlığın nə olduğunu bilirdi, bu baxımdan Azərbaycan Konstitusiyasında söz, fikir, mətbuat azadlığı öz əksini təpib. Onun ikinci dəfə hakimiyyətə qayıdışından sonra Azərbaycanda senzura ləğv edildi".

H.Babaoğlu vurğulayıb ki, istər ideologiya, istər dövlətçilikdə varişlik mühüm faktordur: "Bu faktor sonrası dövrde Azərbaycanın inkişafına mühüm töhfələr verdi. Azərbaycan neft yataqlarına malik olan ölkədir. Bizim ətrafımızda dətəbi ehtiyatlara malik olan ölkələr var. Lakin ondan düzgün istifadə etmək çox mühümür. Azərbaycanın öz ehtiyatlarından düzgün, səmərəli istifadəsi nəticəsində iqtisadiyyatımız şaxələndirildi. Bunuñla da Azərbaycana meqa layihələr həyata keçirmək imkanı yarandı. Azərbaycan geostrateji ərazi də yerləşsə də, okeana çıxışı yoxdur. Lakin Azərbaycan bunu da bacardı. Əgər vaxtılıq Ulu öndər siyasetinin esası qoymasayıd. Hazırda heç bir inkişafdan danışa bilmezdik".

"SƏS" Media qrupunun rəhbəri Bəhruz Quliyev çıxışında bu günlərdə həm ölkəmizdə, həm də ölkədən kənardə Ulu Öndərin doğum günü ilə bağlı müxtəlif tədbirlərin keçirildiyini və hər kəsin Ümummilli Lider irlisine fərqli yanışlığını dile getirib.

Onun sözlərinə görə, Ulu Öndərin irlisi daim alımlar tərefindən öyrəniləcək, lakin bu irlis o qədər zəngindir ki, onu araşdırmaqla bitməz.

B.Quliyev qeyd edib ki, dağa kənardan baxıqdə onun əzəməti daha yaxşı görünür: Hazırda Ümummilli Lider cismani olaraq yanımızda olmasa da, hesab edirəm ki, zaman keçidkə Ulu Öndərin əzəməti daha da böyük görüncək. Ümummillil Liderin "Hər bir kəsin milli mənsubiyəti onun qürür mənbəyidir. Mən fəxr edirəm

ki, azərbaycanlıyım" ifadələri hər birimiz üçün örnekdir, mühüm tövsiyə xarakteri daşıyır. Ümummilli lider bu kəlamları ilə hər birimizə, xüsusiile de gənclərə Vətəni sevməkə bağlı tövsiyələrini verib".

Media Qrupun rəhbəri vurğulayıb ki, Ümummilli Lider güclü dövlət xadımı id: "O həm SSRİ, həm də bütün dünyada Azərbaycanın mənafeyini qoruyur, ölkəmizin ən yüksək pillələrə qalxmasına şərait yaradırdı. Ulu Öndər milli dövlətçilik ideologiyası yaradı, en çətin zamanda xalqının yanında oldu. Daha şəxsiyyət müstəqil dövlət yaradın memardır. Ulu Öndər həm xalqının, həm də ailəsinin bir atası id. O strateq, praqmatik lider idi. Məhz bunun nəticəsində bu gün Azərbaycan onun konsepsiyası əsasında çıxıklärən".

"İki Sahil" qəzetiñin baş redaktoru Vüqar Rəhimzadə deyib ki, bu gün Azərbaycanın tarixində mühüm yer tutan şəxsiyyətin 96-ci ildönümü qeyd edilir. Ümummilli liderin Azərbaycanın bütün sahələrində fealiyyətinin göz önündə olduğunu deyən baş redaktor qeyd edib ki, hazırkı müstəqil Azərbaycanın varlığı Ulu Öndərin adı ilə bağlıdır: "O harada olubsa, Azərbaycanın mənafeyini qoruyub. 90-ci illerin əvvəllerində Azərbaycanın varlığı sual altında idi. Siyasi qruplaşmaların tüyən etdiyi bir dövrde, iqtisadiyyatın tənəzzül etdiyi dövrde Ulu Öndər Azərbaycanı qorudu. Üçrəngli bayraqımız məhz Ümummillil Lider irlisine fərqli yanışlığını dile getirib".

"SƏS" Media qrupunun rəhbəri Bəhruz Quliyev çıxışında bu günlərdə həm ölkəmizdə, həm də ölkədən kənardə Ulu Öndərin doğum günü ilə bağlı müxtəlif tədbirlərin keçirildiyini və hər kəsin Ümummillil Lider irlisine fərqli yanışlığını dile getirib.

Onun sözlərinə görə, Ulu Öndərin irlisi daim alımlar tərefindən öyrəniləcək, lakin bu irlis o qədər zəngindir ki, onu araşdırmaqla bitməz.

B.Quliyev qeyd edib ki, dağa kənardan baxıqdə onun əzəməti daha yaxşı görünür: Hazırda Ümummillil Lider cismani olaraq yanımızda olmasa da, hesab edirəm ki, zaman keçidkə Ulu Öndərin əzəməti daha da böyük görüncək. Ümummillil Liderin "Hər bir kəsin milli mənsubiyəti onun qürür mənbəyidir. Mən fəxr edirəm

Heydər Əliyev və Azərbaycan səhiyyəsi

Müsahibimiz Milli Məclisin deputatı Kamaləddin Qafarovdur

- *Kamaləddin müəllim, Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin xalqımız və dövlətimiz qarşısında xidmətləri misilsizdir. Ümummilli Liderin zəngin və çoxşaxlı fəaliyyəti ilə bağlı fikirlərinizi biziimlə bölmüşməyinizi istərdik.*

- Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyev siyasi dünyagörüşü, zəngin dövlət təcrübəsi ilə dövlətçiliyin, azərbaycançılıq ideyasının elmi-nəzəri və təcrübə əsaslarını yaradan görkəmlə dövlət xadimi olaraq, əbədiyəşarlıq qazanıb. Ölkə tarixində mühüm proseslərin həyata keçirildiyi zamanda müasir və yeniləşmiş dövlətimizin Memarı və Qurucusu Heydər Əliyevin düşüncələri siyaseti dövlətin gələcək həyatının inkişafına hesablanmışdır. Belə ki, Ulu Öndər Azərbaycan dövlətini və xalqını dövrünən çətin sınaqlarından çıxaraq, ölkənin ictimai-siyasi, iqtisadi və mədəni-mənəvi tərəqqisine nail olmuşdur. O, Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin qorunmasında və möhkəmləndirilməsində titanik fəaliyyət göstərərək, fundamental uğurlara imza atıb. Ulu Öndər Heydər Əliyevin xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyətə qayıdışından sonra Azərbaycan dövlətinin dirçəlməsində, mövqeyinin və təməlinin möhkəmlənməsində rolü əvəzsiz olmuşdur. Onun hələ sovet məkanında və müstəqillik illərində xidmətlərinin əhəmiyyəti ictimai-siyasi həyatımızda özünü göstərmişdir.

- *Ümummilli Liderin hakimiyətinin birinci dövrünü əhatə edən 1969-1982-ci illər ərzində, səhiyyə sahə-*

sində görülən işlər və həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində əldə edilən nəticələrlə bağlı nə deyə bilərsiniz?

- Ümummilli Lider Heydər Əliyev 1969-cu ildə hakimiyətə gelişmiş ilə Azərbaycanı gerilikdən və tənəzzüldən xilas etdi. Kənd təsərrüfatının, sənayenin, iqtisadiyyatın digər sahələrinin inkişafında, sosial məsələlərin həllində, əhalinin

lən islahatlarla bağlı fikirlərinizi bilmək maraqlı olardı.

- Ümummilli Lider Heydər Əliyev 1969-cu ildə hakimiyətə gelişmiş ilə Azərbaycanı gerilikdən və tənəzzüldən xilas etdi. Kənd təsərrüfatının, sənayenin, iqtisadiyyatın digər sahələrinin inkişafında, sosial məsələlərin həllində, əhalinin

rifah halının yaxşılaşdırılmasında böyük irəliləyiş əldə edildi. Təkcə 1970-1980-ci illərdə Azərbaycanda yüzlərlə iri səhiyyə obyektləri inşa olundu. Azərbaycanın bütün sahələrinin inkişafı ilə yanaşı, səhiyyənin de sivil ölkələr səviyyəsinə yüksəlməsinə çalışmış, bu istiqamətdə böyük nailiyyətlər əldə olunmuşdur. İnsanların fiziki və ruhi sağlamlığı ölkənin inkişafında həlledici rol oynayan amillərdən olduğundan, ötən əsrin 60-ci illərinin sonu - 70-ci illərin əvvəllərində, Dahi Öndərin hakimiyətə gəldiyi dövrən səhiyyədə ciddi inkişaf dövrü başlandı. Qısa zaman məsafəsində ölkədə Urologiya Xəstəxanası, Diaqnostika Mərkəzi, Neyrocərrahyyə Mərkəzi, Toksikoloji Mərkəz və s. tibb müəssisələri yaradıldı və əhalinin istifadəsinə verildi. Milli Onkologiya Mərkəzinin yeni korpusunun və Elmi-Tədqiqat Oftalmologiya İnstitutunun yeni kompleksinin tikintisine başlandı.

Zümrüd BAYRAMOVA

Müstəqilliyimizin ilk illərindəki ictimai-siyasi hadisələr, yaşanılan böhran əhalinin sağlamlığının pisləşməsinə səbəb olmuşdur. Demoqrafik göstəricilərin pisləşməsi ilə yanaşı, təhlükəli infeksion xəstəliklər çoxalmışdır. Ulu Öndər Heydər Əliyevin hakimiyətə qayıdışından sonra bir sır fərman və sərəncamların imzalanması, tibb sahəsində həyata keçirdiyi islahatlar səhiyyənin səmərəsinin intensivləşdirilməsine baza yaratdı.

- *Bu gün müstəqil Azərbaycan Ulu Öndər Heydər Əliyevin ideyaları əsasında inkişaf edir. Hazırda Azərbaycanda səhiyyə sahəsinin inkişafında istiqamətdə görülən işlər və həyata keçiri-*

Xalqın sosial-mədəni həyatının inkişafında onun xidmətlərinin izləri hər zaman gürünməkdədir

Xalqların və millətlərin taleyində, formalaşmasında, dünəyadakı yerinin müəyyənləşdirilməsində tarixi şəxsiyyətlərin, dahi siyasetçilərin və müdrik dövlət başçılarının müstəsna rolü danılmazdır. Azərbaycanın müasir tarixi bilavasitə dünya səviyyəli siyasetçi və dövlət xadimi, dövrümüzün əzəmətli və bənzərsiz şəxsiyyəti, ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin adı və fəaliyyəti ilə bağlıdır.

Azərbaycanda dövlətçilik ənənələrinin XX əsrin sonlarında bərpa edilib zənginləşdirilməsi, müstəqilliyimizin möhkəmləndirilməsi, onun əbədi, dönməz xarakter alması, ölkəmizin dinamik iqtisadi inkişaf yolu ilə inamlı irəliləməsi, beynəlxalq nüfuzunun sürətlə artması Heydər Əliyevin səmərəli fəaliyyəti sayəsində mümkün olmuşdur. Heydər Əliyev öz müdrik rəhbərliyi, siyasi uzaqqorənliyi, qətiyyəti və ezmkarlığı ilə dövrümüzün görkəmli siyasi xadimi kimi tanınmış, Azərbaycan xalqının ümummilli liderinə çevrilmişdir.

Azərbaycan öz mədəniyyəti, incəsənəti, milli-mənəvi dəyərləri ilə dünyada tanınmışdır. XX əsrde Azərbaycanın mədəniyyət sahəsində yeni bir dövrün başlanması ulu öndər Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Azərbaycan müstəqillik qazandıqdan sonra bir müddət mədəniyyətimiz böyük

Müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu

Rеспубликamızın bütün şəhər və rayonlarında, ele-

cə də, dünyanın hər yerində Azərbaycan xalqının dahi oğlu, Ulu Öndər Heydər Əliyevin 96 illiyi tentənəli surətdə qeyd edilməkdədir. Yeni Azərbaycan Partiyasının rayon təşkilatlarında da bir çox tədbirlər keçirilir.

YAP Nərimanov rayon təşkilatının qadınlar şurasının sedri Məhəbbət İbrahimova Ümummilli Lider Heydər Əliyevin həyat və fəaliyyətinin müxtəlif dövrləri ilə bağlı qeyd edib ki, Azərbaycan xalqını düşmüş olduğu bütün bələlərdən xilas edən Ulu Öndər dövlət və dövlətçiliyimizin əbədi olması üçün zəruri olan bütün

Məhəbbət İbrahimova:
“Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyev millətimizin və dövlətimizin geləcəyi naminə misilsiz xidmətlər göstərib”

addımları atıb: “Müstəqil Azərbaycan dövlətinin quru-

cusu olan Ulu Öndər Heydər Əliyev millətimizin və dövlətimizin geləcəyi naminə misilsiz xidmətlər göstərib. Dahi şəxsiyyət Heydər Əliyev həle Sovet İttifaqının tərkibində respublikamızda rəhbər vəzifələrdə çalışdığı dönenlərdə belə Azərbaycanın və azərbaycanlıların geləcəyini düşünən və bu günümüz üçün böyük işlərin və layihələrin əsasını qoymuşdur”. Ölkəmizin ikinci dəfə öz müstəqilliliyini əldə etdiqdən sonra düşmüş ol-

duğu çətin dönenlərdən də, məhz Ulu Öndər Heydər Əliyevin siyasi iradəsi və yüksək bacarığı sayəsində xilas olduğunu söyləyən M.İbrahimova dövlətimizin sağlam ve sarsılmaz təməller üzərində bərqrar olmasına əsasının da o dövrlərdə qoyulduğunu vurguladı: “Ulu Öndər Heydər Əliyevin siyasi kursunu uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyevin praqmatik siyaseti ölkəmizin daha da yüksək inkişaf xətti tutmasına şərait yaradıb. Bu siyaseti isə Azərbaycan xalqı dəstekləyir və bundan sonrakı illərdə də dəstəkləyecək”.

Rəşid Paşalı
Mənəvi Dəyərlərin
Təbliğİ Fonduunun əməkdaşı

çətinliklər qarşısında qalsa da, Heydər Əliyevin hakimiyətə yenidən qayıdışı sanki Azərbaycan mədəniyyətinin də tərəqqisine yeni təkan verdi. Sosial problemlər ucbatından xarici ölkələr üz tutan sənət adamları Vətəne döndülər, onlara xüsusi qayğı göstərilməye başlandı. Başlanğıç teatrlar, kitabxanalar, muzeylər öz qapılarını yenidən tamaşaçıların üzünə açdı.

Heydər Əliyevin Azərbaycanın hər tərəflə inkişafı üçün hazırladığı strateji istiqamətlər həle uzun illər müstəqil Azərbaycan dövlətinin möhkəmləndirməsi və gücləndirilməsi, iqtisadi qüdrətin artırılması, xalqımızın layiq olduğu xoşbəxt həyata qoşuşması işinə xidmət edəcəkdir. Heydər Əliyevin siyasi, iqtisadi, ictimai və mədəni həyatın bütün sahələrində həyata keçirdiyi planlar artıq Azərbaycanın gerçəklilikinə çevrilmişdir. Onun fealiyyəti də, şəxsiyyəti de Azərbaycan tarixinə ayrılmaz bir hissəsinə təşkil edir. Hər bir azərbaycanının taleyində Heydər Əliyev döyüsinin bir zərrəsi vardır. Ümummilli liderin parlaq xatirəsi xalqımızın yaddasına əbədi həkk olunmuş və tariximizdə heç vaxt silinməyən izlər qoymuşdur.

Bütün mənəvi həyatını öz xalqına bəxş etmiş Heydər Əliyevin siyasi və dövlət xadimi kimi zəngin fealiyyəti Azərbaycan xalqının tarixində dərin iz buraxaraq, əsl dövlət idarəciliyi məktəbinə çevrilmişdir. Azərbaycan xalqının həle neçə-neçə nəсли bu böyük məktəbdən, Heydər Əliyevin zəngin siyasi ərsindən ölkəmizin inkişafı, xalqımızın ri-fahı naminə faydalanaçaqdır.

9 may 2019-cu il

Milli dövlətçiliyimizin qurucusu, Azərbaycanı müstəqilliyə qovuşdurən Rəhbər

Qəlbərdə əbədi yeri olan, ən böyük vətənpərvər, Azərbaycan adlı güclü dövlətin müəllifi - HEYDƏR ƏLİYEV! Azərbaycana mexsus böyük dühanın - Ulu Öndərin arzularının toplumu yalnız bir istiqamətə köklənmişdir. Xəyalında bəslədiyi müstəqilliye nail olmaq arzusunu qəlbində daim yaşadaraq, bütün ömrünü bu ideyanı həyata keçirməyə həsr etməsi buna parlaq sübutdur. Onun zəngin irsi ilə derindən tanış olanda, anlayırsan ki, zəkası tamamilə bir ideyaya, bir düşüncəyə istiqamətlənmişdi - azad, suveren, müstəqil Azərbaycanın qurulmasına! Azərbay-

Respublikamızda geniş vüsət almış milli azadlıq hərəkatı ilə eyni dövrdə xalqda milli heysiyyəti, özünüdəki daha da gücləndirən,

təcrübəli dövlət başçısı və yetkin siyasi xadim kimi bu çətin və mürəkkəb vəzifələrin öhdəsinən müvəffəqiyətlə və böyük

"İstər bir azərbaycanlı, Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı, istərsə də onun rəhbəri, Prezident kimi mənim həyat amalıñ yalnız Sizə - bütün varlığım qədər sevdiyim Azərbaycan xalqına, dövlətçiliyimizə, ölkəmizin iqtisadi, siyasi, mənəvi inkişafına xidmət olmuşdur"

Heydər ƏLİYEV

milli dövlət rəmzlərinə hörmət təqin edən genişmiyəslə adımlar da, məhz Ulu Öndər Heydər Əliyevin keçmiş Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasına rəhbərlik etdiyi dövrde atılmışdır. Naxçıvan MSSR-in adının dəyişdirilməsi, burada ilk dəfə olaraq, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin rəmzi olan üçrəngli dövlət bayrağının bərpası, muxtar respublikada SSRİ-nin saxlanılmasına münasibəti öyrənen referendumun boykot edilməsi və digər mühüm hadisələr deyilənlərin təsdiqidir.

Dahi Rəhberin lider kimi böyükülüy həm de Onun bütün idarəciliyi boyu azərbaycanlı olmasının unutmamasında, xalqın milli mənəlik şururunu, özündürək hissini, mənəvi dəyərlərə bağlılığını gücləndirmək əzmini nümayiş etdirməsində idi. Heydər Əliyevin bütün zəngin və mənali ömrü Azərbaycan üçün yaşanmış, bu xariqlədə şəxsiyyət həyatını Azərbaycanı və azərbaycanlılığı dünyaya tanıtmağa sərf etmişdir. Müstəqillik əldə etdikdən sonra demokratik dövlət quruculuğu yoluna qədəm qoymuş Azərbaycan Respublikasının üzləşdiyi sosial, iqtisadi və siyasi problemlərin müvəffəqiyətlə həll olunması ölkəmizin beynəlxalq aləmdəki mövqeyi və ayrı-ayrı ölkələrlə milli dövlət maraqlarına cavab verən qarşılıqlı əlaqələri, eləcə də, dünya birliyinə ineqrasiya prosesinin intensivliyi ilə sıx bağlı idi. Bu menada, Azərbaycanın beynəlxalq münasibətlər sisteminə layiqli yer tutması üçün dünya siyasetinin formallaşmasında aparıcı rol oynayan dövlətlər və beynəlxalq təşkilatlarla qarşılıqlı münasibətlərin tənzimlənməsi və inkişaf etdirilmesi mühüm əhəmiyyət kəsb edirdi. Mehə buna görə də, dünyaya birliyinə bərabərhüquqlu üzv kimi daxil olmağa çalışan və müstəqilliyyinin ilk addımları atan, eləcə də, Ermənistanın hərbi təcavüzü nəticəsində ərazi bütövlüyü pozulmuş Azərbaycan Respublikasının xarici siyasetində dünya birliyinə ineqrasiya, ikitərəfi və çoxtərəfi münasibətlər, o cümlədən, beynəlxalq təşkilatlarla əlaqələrin yaradılması və inkişaf etdirilməsi Ümummilli Lider Heydər Əliyevin fəaliyyətinin başlıca istiqamətlərindən birini təşkil etmişdir. Ümummilli Lider çox bacarıqlı, son dərəcə

ustalıqla gəlmək bacarığı nümayiş etdirdi.

Ümummilli Liderin həyata keçirdiyi təxirəsalınmaz tədbirlər nəticəsində, ölkənin ictimai-siyasi, sosial-iqtisadi, elmi-mədəni həyatında, beynəlxalq əlaqələrdə dönüş yarandı. 1994-cü ilde Ermənistan ilə Azərbaycan arasında atəşkesin elan olunmasına, "Ösrin müqaviləsi"nin imzalanmasına, 1995-ci ilde konstitusiyasının qəbul edilməsinə, Şərqlə Qərbi birləşdirən Qədim İpek Yolunun bərpa edilməsinə və digər mühüm əhəmiyyətli işlərin həyata keçirilməsinə nail olundu. Dahi Liderin düşünləmiş və müdrik siyaseti nəticəsində qısa zamanda Azərbaycan iqtisadiyyatı inkişaf etdi. Bununla da, Azərbaycanın iqtisadi tərəqqisi başlanmış oldu. Azərbaycanın zəngin təbii resurslarının dünya bazarlarına çıxarılması, neft gəlirlərinin ölkəmizin hərəkəflə inkişafına, xalqımızın rifahının yüksəlməsinə sərf edilmesi Ulu Öndərin uzağa hesablanmış fəaliyyətində əsas yer tuturdu. Heydər Əliyev şəxsiyyəti bütün sistem və ölçülərin fövqündədir. Fəqət, bu ucalıq Onun böyük dövlət xadımı, böyük ictimai xadim və bütün bunların hamısından da əvvəl, böyük azərbaycanlı olmanın faktını qətiyyən kölgədə saxlamır. Bəli, Heydər Əliyev hər şəydən əvvəl, zamanəmizin ən böyük azərbaycanlısı idi və Onun idealları bu həqiqətən qida alındı.

Ulu Öndər Azərbaycan dövlətini qurdı, səsimizin-sözümüzün dünyada dəyərini da daha artırdı. Müstəqil dövlətçiliyimizin dayaqlarını möhkəmləndirdi. Bu gün həmin o dayaqların möhkəm təməlləri üzərində gələcəyə və xoşbəxt Azərbaycana doğru inamla addımlayıraq. Prezident İlham Əliyevin əsası Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş enerji siyasetini uğurla davam etdirən nəticəsində, Azərbaycan bu sahədə əsas oyunculardan birinə çevrilib. Dövlətimizin başçısının enerji siyaseti ilə bağlı təşəbbüsleri və reallaşan layihələr regional çərçivələrdən çıxaraq qlobal miqyas alıb, dünyada nümunə göstəriləcək bir inkişaf modeli formalasib. Bu, model Azərbaycan dövlətinin modelidir. Bütün bunalar ölkəmizin gələcək inkişafının qarantıdır!

ƏBƏDİYYƏT SİMVOLU

Respublikamızın bütün şəhər və rayonlarında, eləcə də, dünyanın hər yerində Azərbaycan xalqının dahi oğlu, Ulu Öndər Heydər Əliyevin 96 illiyi təntənəli surətdə qeyd edilməkdədir. Yeni Azərbaycan Partiyasının rayon təşkilatlarında da bir çox tədbirlər reallaşdırılmış, bu tədbirlər əsnasında müxtəlif müsabiqələr, idman turnirləri və rəsmi sergiləri keçirilməkdədir.

YAP Xızı rayon təşkilatının sədrü Ferrux Haqverdiyev tariximizin yetişdirdiyi ən böyük şəxsiyyətlərindən olan Ulu Öndər Heydər Əliyevin siyasi fəaliyyəti barədə danişaraq vurgulayıb ki, Azərbaycanın son 35 illik inkişafı birbaşa Onun adı və ideyaları ilə bağlıdır. Müstəqil Azərbaycan dövlətinin formalasması, iqtisadiyyatın dinamik, sürətli inkişafı, cəmiyyətin bütün sahələrində aparılan islahatların uğurla nəticələnməsi də Dahi Öndər Heydər Əliyevin xidmətlərinin nəticəsidir. F.Haqverdiyev qeyd edib ki, ölkəmizin tərəqqisi, müasirləşməsi, Azərbaycanın bütün regionlarında quruculuq və abadlıq işlərinin geniş vüsət alması, Ulu Öndərin ideyalarının layiqli davamçısı Prezident İlham Əliyev siyasetinin xalq tərəfindən dəsteklənməsinin bariz ifadəsidir: "Xalqımız 1991-ci ildə dövlət müstəqilliyimizi bərpa etdiyi ilk günlərdə ölkəmiz böyük tarihi sınaqlarla üzləşdi. Belə şəraitdə 1993-cü ildə xalqımızın təkidlə tələbi ilə yenidən rəhbərliyə qaydan Ulu Öndər Heydər Əliyev çox ağır, lakin şərəfli bir vəzifəni öhdəsinə götürərək xalqımız və dövlətimizi məhv olmaq təhlükəsindən xilas edib. Bundan sonra ölkəmiz inkişaf yolunda addımlamağa başladı. Bu gün iftخار hissi ilə deyə bilərik ki, Azərbaycanımızın inkişaf sükanı Ulu Öndər Heydər Əliyev siyasetinin davamçısı, Prezidentimiz İlham Əliyevin əlindədir".

R.KAMALQIZI

Ferrux Haqverdiyev: "Bu gün iftخار hissi ilə deyə bilərik ki, Azərbaycanımızın inkişaf sükanı Ulu Öndər Heydər Əliyev siyasetinin davamçısı, uzaqqorən Prezidentimiz İlham Əliyevin əlindədir"

"Azərbaycan OPEC+ çərcivəsində öhdəliyini yerinə yetirir"

Azərbaycan aprel ayından hasilatın azaldılmasına nail olub və OPEC+ çərcivəsində üzərinə götürdüyü öhdəliyi yerinə yetirir". SIA-nın məlumatına görə, bunu Energetika naziri Pərviz Şahbazov jurnalistlərə açıqlamaında bildirib.

Qeyd edək ki, 2018-ci ilin dekabrın 7-də Vyanada Neft İxrac Edən Ölkələr Təşkilatına (OPEC) üzv və qeyri-üzv dövlətlərin nazirlerinin V görüşündə neft hasilatının gündəlik 1,2 milyon barel azaldılması ilə bağlı razılıq əldə olub. Yeni qərara əsasən, 2019-cu

illin yanvar ayından etibarən Azərbaycan gündəlik hasilatın, təxminən, 20 min barel azaldılması ilə bağlı öhdəlik götürüb.

Məlum olduğu kimi, həkimlərin ölümün tez-ləşdirilməsinə kömək etməyə və xəstələrin bə-zı kateqoriyalarının evtanaziya barədə həki-min təklifini qəbul etməyə hazır olduqlarını sübut edir. Bu isə cəmiyyəti yaxın gələcəkdə əxlaq modelinə müraciət etmək riski ilə üzlə-şəcəyi kimi real təhlükə haqqında ciddi dü-şünməyə məcbur edir.

A.Mustafayeva yazır: "Hesab edirik ki, təbabətin humanist prinsipləri, ağrı və digər iztirablarla mübarizədə müasir imkanlar, ağır xəstələrin müalicəsində tərəqqi, əllillerin reabilitasiyası üzrə yeni sosial programlar, nehayət, xospisler şəbəkəsinin yaradılması - məhz bunlar aktiv fealiyyətlərin məqsədi olmalıdır. Bunlar ictimai rəyi və tibb işçilərini evtanaziyanın dəstəklənməsinin əleyhine çıxmışdır və onun tenzimlənməsi üzrə xüsusi hüquqi normaların işlənməsinə təşviq etməlidir.

Səhiyyənin maddi-texniki basasının yaxşılaşdırılması, tibb işçilərinin mənəvi səviyyəsinin yüksəldilməsi evtanaziyanın hər hansı növünə və vasitəsinə qarşı ən yaxşı təminatdır. Fikrimizcə, evtanaziyanın hüquqi tenzimlənməsinin işlənilməsi tibbi baxımdan lazımsız, psixoloji cəhətdən təhlükəlidir, çünki "xoşbəxt ölüm" təbabətin humanist prinsiplərinə ziddidir."

Qeyd etmək istəyirik ki, evtanaziya probleminə münasibətdə fəl-səfə, hüquqşunaslıq və təbabətlə yanaşı, din de öz mövgəyini ifadə edir. Lakin onlardan fərqli olaraq, islam dinində evtanaziyanın hər hansı forması qadağan olunur. Həkim tərəfindən pasiyentə qarşı evtanaziya tətbiq edilməsi, əgər bu zaman həkim, hətta humanist məq-

Gerçəkdən de insan həyatı öz-lüyündə elə bir dəyərdir ki, şərait-dən asılı olmayaq, qorunmalıdır. İslam "yaşamağa dəyməz" prinsipini qəbul etmir və onun ehkamları iztirablardan yaxa qurtarmaq namına ölümə haqq qazandırılmasına yol vermir. Evtanaziyanın yolveril-məzliyinə sübüt olaraq, Məhəmməd peyğəmbərin (s) aşağıdakı kəlamlarını göstərmek olar: "İnsan-lar arasında yarası heç cür sağal-mayan və həddən artıq ağrıları olan bir adam yaşayındır. O, elə əzablı ağrılar çekirdi ki, bir dəfə dözməyə-rək biçağı götürüb əlində dərin kəsim etdi və tezliklə qan itkisindən

burada deyilir ki, hər bir ağrının öz dermanı mövcuddur. Bu nikbinliyin esası var və o, Məhəmməd peyğəmbərin (s) aşağıdakı kəlamlarına söylenir: "Uca Allah xəstəliklə ya-radıb. Dərmanları da O yaradıb. Elə isə müalicə olunun!"

Bir bədəvi Peyğəmbərdən (s) soruşdu: "Ya Rəsulullah! Biz müalicə olunmalıyıqmı?" Məhəmməd peyğəmbər (s) buyurdu: "Bəli, müalicə olunun! Allah xəstəliklər də, onlarla birge müalicə vasitələri de nazil edib. Kiminse bunlardan xəbəri var, kiminse yox".

İnsan ruhuna və cisminə ziyan vuran xəstəlik özündə bəzən sınaq, bəzən de Tanrı qəzəbi və günahın yuyulması məqsədi daşıyır. Xəsteliyə düzgün münasibət, eləcə də, dürüst diaqnoz və müalicə formasi vacibdir. Məhəmməd peyğəmbər (s) bununla bağlı buyurmuşdur: "Hər bir xəstəliyin dərmanı var. Əgər bu, dəqiq seçilərsə, insan Xa-liqin iradəsi ilə sağalır".

İslama görə, xəstəlik sınaq və ya günahların yuyulmasıdır. Bu ya-naşma Quran-Kərimdə də öz ekxi-ni tapmışdır: "Əgər Allah insanları günahlarına, haqsızlıqlarına görə

**Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkışafına
Dövlət Dəstəyi Fondu**

KIVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fondu maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

İslamda evtanaziyaya münasibət

sədlər güdürsə və pasiyentin xahişini yerinə yetirirsə belə, hər bir halda, qətl sayılır. Əgər pasiyent özü iztirablarına son qoymaq məqsədile fəal hərəkətlər edirse, bu, intihar kimi təsnif olunacaq. Biz özümüzü yaratmadığımızdan və bədənimizin sahibi olmadığımızdan, islam bu cür hərəkətləri böyük günah hesab edir. Bədən bize verilib ki, onun qayğısına qalaq, yedizdirək və qoruyaq. Bədənimizin sahibi bize həyat bəxş edən Allahdır. Onun hayatı vermək və ya əksinə, almaq hüquq pozulmamalıdır. İntihar etmək cəhdilisləmdən cinayət və böyük günah sayılır.

Müqəddəs Quranda yazılır: "Ey iman gətirənlər! Qarşılıqlı rəziləqlə edilən alış-veriş müstəsna olmaqla, bir-birinizin mallarını haq-sız behanələrlə yemeyin və özünü-zü öldürmeyin! Həqiqətən, Allah sizə qarşı mərhəmətlidir!" (Müqəddəs Quran, 4:29), Suisiddən çəkin-dirən Məhəmməd peyğəmbər de-miştir: "Özünü dəmir silahla öldürən şəxs onu daim cəhənnəmə özü ilə daşıyacaq. Ölmek üçün zə-hər içən daim bu zəhəri cəhənnəmdə içəcək. Öz həyatını başa vurmak üçün dağdan atılan adam daim cəhənnəmin dərinliklərinə düşəcək."

oldü. Uca Allah buyurdu: "Bəndəm özü məni qabaqla. Mən cənnəti ona qadağan etdim". Məhəmməd peyğəmbərin (s) intihari qadağan etdiyi digər bir məsal. Hərbi yürüşlərin birində iğid bir müsəlman öldürdü. Silahdaşları döyüşdəki mərdliyinə və cəsarəti-nə görə onun ruhuna dualar etdilər. Lakin tezliklə onların heyrətinə sə-bəb olaraq Məhəmməd peyğəmbər (s) dedi: "Onun yeri cəhənnəmdir". Təccübənən yoldaşları öyrəndilər ki, bu kişi ağır yaralandıqdan sonra qılincinin dəstəyini yerə soxmus və sinəsi ilə qılincin üzərinə atılaraq intihar etmişdir. Ş.Alyautdinov qeyd etdiyi kimi, şeriat normalarını nəzərə alınaraq, "İslam Tibbi Etika Məcəlləsi" nəşr edilmişdir. Burada deyilir: "Eynen suisid kimi, mərhə-mət səbəbindən öldürme də fani-dünyadan həyatımızdan sonra heçlik olcağını güman edən ateist tə-fəkkür tərzində dəstək tapa bilər. İztirabları azaltmaq üçün öldürmək tələbi rədd edilir, çünki dünyada elə bir ağrı yoxdur ki, onu dərman-la və ya müvafiq neyrocərrahiyə ilə yüngülləşdirmək mümkün olmasın". Bu iqtibasdan göründüyü kimi, islam insanların hər hansı formada həyatdan məhrum olunmasının qadağan edir. Bundan başqa,

Məhəmməd peyğəmbərin (s) hə-dislərini nəzərə almaqla, bir daha qeyd etmək olar ki, evtanaziya islamda yolverilməzdır. Pasiyent ailə və dostlarının mənəvi dəstəyi və şəfqəti ilə ehətə olunmalı, həmçinin, öz daxili ruhi ehtiyatlarını se-fərber etməlidir. Həkim ağrını yün-gülləşdirmək üçün terapevtik üslublar yanaşı, pasiyenta ruhi və mənəvi dəstək də göstərməyə borcludur. Dilemma o zaman yaranır ki, ağrını yüngülləşdirmək üçün verilən dərmanın dozası ölümcül həd-de gəlib çatır və bu, insanın məh-vinə səbəb ola bilər. Bu cür hallarda "İslam Tibbi Etika Məcəlləsi" bildirir: "İnsan həyatının müqəd-dəsləsini nəzərə alaraq, həkimə, hər halda, pasiyentin vəziyyətini böhranlı qiymətləndirmək tövsiyə olunur. Əgər həkim elmi biliklərə əsaslanaraq, insanı həyata qaytar-mağın mümkünsüzlüyünə əmindi-rsə, onda orqanizmi inadla bitki ki-mi saxlamağın, habelə kriodondurma, yaxud digər sünü üsulların kö-məyi ilə insanı qorumağın mənası yoxdur. Həkimin vəzifəsi ölümü deyil, həyat prosesini dəsteklə-məkdir."

İlk baxışda, bu iqtibas həkimə, hər halda, evtanaziya tətbiq etmə hüququ verir. Amma belə deyil. Əvvələ, son həddə birbaşa mətnlə

həkimə pasiyentin həyatının da-yandırılması üçün aktiv hərəkətlər etmək qadağan edilir. İkinci, əgər biz burada göstərilən şəraiti müşqayış edərikə, evtanaziyanın mövcudluğunu, yaxud olmaması hal-larını tutuşdurarkən, məlum olar ki, burada evtanaziya mövcud deyil.

Müasir anlamda insan hüquqları - onun inkışafının daha ehə-miyyətli imkanları, insan azadlığı-nın ölçülərini müyyənələşdirən ay-rılmaz xüsusiyyətləridir. Hüquq və Azadlıqlar Institutu Azərbaycan Respublikasının konstitusiyası hü-ququnda mərkəzi yerdən birini tutur. Belə ki, Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasında bəyan olunur ki, insanın əsas hüquq və azadlıqları ayrılmazdır və hər bir kəsə anadangəlmə məxsusdur.

Məlum olduğu kimi, hazırlıda demografik böhran və reproduktiv sağlamlıq problemi ictimai diqqət mərkəzindədir. Buna, bütövlükde, dünyada və eləcə də, Azərbaycan Respublikasında əhalinin sağlamlığının, xüsusi və də, reproduktiv sağlamlığının pisləşməsi istiqamətində yaranmış əlverişsiz meyillər dəhaçox səbəb olmuşdur.

**Vahid Ömərov,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru**

Ağcabədi “Heydər Əliyev: Multikulturalizm və tolerantlıq ideologiyası” mövzusunda konfrans keçirilib

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 96-ci ildönümü münasibətilə Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin, Azərbaycan Diller Universitetinin, Yeni Azərbaycan Partiyasının birgə təşkilatçılığı ilə “Heydər Əliyev: Multikulturalizm və tolerantlıq ideologiyası” mövzusunda II Beynəlxalq Elmi Konfrans çərçivəsində Ağcabədi rayonunda yerləşən Xocavənd rayon Xocavənd kənd 1 sayılı köçkün tam orta məktəbdə konfrans keçirilib. Konfransı YAP Ağcabədi rayon təşkilatının sədri Rövşən Əhmədov açaraq, Ulu Öndər Heydər Əliyevin anadan olmasının 96-ci il ildönümü münasibətilə keçirilən Beynəlxalq Elmi Konfransının bölgelərdə davam etdiriyini bildirib. O, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Azərbaycanın dövlətçiliyi və xalqımız qarşısındaki misilsiz xidmətləri barədə məlumat verib. Konfransda Azərbaycan Diller Universitetinin dosenti Ceyhun Aliyev “Multikulturalizm və dini identifikasiya” mövzusunda, Azərbaycan Diller Universitetinin müəllimi, iqtisadiyyat üzrə felsəfə doktoru Sevda Məhərrəmova “Multikulturalizm Azərbaycanda beynəlxalq münasibətlərin elementi kimi” mövzusunda, Xocavənd rayon Xocavənd kənd 1 sayılı köçkün məktəbinin müəllimi Gülbəta Tahirova “Heydər Əliyevin genc nəslə tövsiyələri” mövzusunda, həmin məktəbin müəllimi Mehriban Behbudlu “Heydər Əliyev və Azərbaycan məktəbi” mövzusunda çıxış ediblər. Ağcabədi rayon Ağsaqqallar Şurasının sədri, YAP Ağcabədi rayon təşkilatının şura üzvü Əlizadə Nəcəfov çıxış edərək, Azərbaycan xalqının milli-mənəvi dəyərlərinin qorunmasına Ulu Öndər Heydər Əliyevin müstəsnə xidmətlərindən danışub.

Tədbirin sonunda Xocavənd rayon Xocavənd kənd 1 sayılı köçkün tam orta məktəbin V sinif şagirdi Sərməyə Mehraliyeva şeir söyləmiş, məktəbin direktoru Süreyya Məmmədova tədbirdə iştirak etdiklərinə görə qonaqlara öz teşəkkürünü bildirmişdir.

ZÜMRÜD BAYRAMOVA

Elan

Bakı şəhəri, Nərimanov rayonu, Koroğlu Rəhimov küçəsi, ev 13, mənzil 2;3 ünvanda yaşayan Əliyeva Ofelya Həsən qızının adına verilmiş seriya RX 0336901 sayılı çıxarış itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Ses

Son sahifə

9 may

“ƏBƏDIYAŞAR LİDER”

Pirallahıda Ulu Öndər Heydər Əliyevin anadan olmasının 96-ci ildönümünə həsr olunmuş tədbir keçirilib

Yeni Azərbaycan Partiyası Pirallahi rayon təşkilatı və Pirallahi rayon icra hakimiyətinin birgə təşkilatçılığı ilə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 96-ci ildönümünə həsr olunmuş “Əbədiyاشar Lider” başlığı altında tədbir keçirildi. Pirallahi rayon Gənclər Mərkəzində keçirilən tədbirdə millət vəkilləri, YAP Pirallahi rayon təşkilatının fəalları və ictimaiyyət nümayəndələri iştirak ediblər.

mələr olmuş, səmərəli intensiv işlahatlar aparılmışdır.

Tədbirdə qonaq qismində iştirak edən Yeni Azərbaycan Partiya-

nin üzvü, millət vəkili İlham Məmmədov, Azərbaycan Səhiyyə Nazirliyi Milli Onkologiya Mərkəzinin baş direktorunun müavini, Milli

Tədbiri giriş sözü ilə açan YAP Pirallahi rayon təşkilatının sədri Hikmet Şikarov qeyd edib ki, Azərbaycanın böyük tarixi şəxsiyyəti, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin ideyaları 21-ci əsrən Onun layiqli varisi Prezident İlham Əliyev tərefindən, Ulu Öndərin yaratdığı Yeni Azərbaycan Partiyası tərefindən uğurla davam etdirilir: “Ulu Öndər Heydər Əliyev siyaset məktəbinin layıqli yetirməsi olan İlham Əliyevin böyük siyasetdə atlığı inamlı addımlar nəticəsində Azərbaycanda təksə sosial-iqtisadi sistemdə deyil, həm də siyasi və ictimai təsisatlarda əsaslı yeniləş-

si Beynəlxalq Əlaqələr Komissiyasının katibi, Milli Məclisin İnsan Hüquqları Komitəsinin və Beynəlxalq Münasibətlər və Parlamentlərarası Əlaqələr Komitəsinin üzvü, millet vəkili Elman Nəsirov, Milli Məclisin Mədəniyyət Komitəsinin sədri müavini, Əmək və Sosial Siyasət Komitəsinin üzvü, millet vəkili Jalə Əliyeva, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəciliy Akademiyasının tədris işləri üzrə prorektoru, professor Əlikram Abdullayev, Yeni Azərbaycan Partiyası Yevlax rayon təşkilatının sədri, Milli Məclisin Əmək və Sosial Siyasət Komissiyasının üzvü, Səhiyyə Komitəsi-

Məclisin Səhiyyə Komitəsinin üzvü, millət vəkili Kamaladdin Qafarov və Pirallahi rayon icra hakimiyəti başçısının müavini Anara Hacıbəlli çıxış edərək, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin xilaskarlıq missiyasından, Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin qorunması, möhkəmləndirilməsi ve inkişaf etdirilməsi yolunda əvəzsiz xidmətlərindən danışıblar.

Tədbirin sonunda Yeni Azərbaycan Partiyası Pirallahi rayon təşkilatının ictimai-siyasi həyatında fərqlənen bir qrup şəxsə Fəxri Fermanlar təqdim olunub.

Rövşən NURƏDDİNÖĞLU

Baş redaktor:

Bəhrəz Quliyev

Baş redaktorun müaviləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin
mövqeyi üst-üstə düşməye bilər.

Qəzet “Ses”in komputer mərkəzində yığılır, səhifələrin
“Azərbaycan” nəşriyatında çap olunur.
Qəzetde AzərTAc, SIA və AZADINFORM informasiya
agentliyklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 4600